

---

sA NkhyasAraH

ஸாங்க்²யஸார:

Document Information

Text title : sAMkhyasAra

File name : sAMkhyasAra.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Proofread by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Source : sAnkhyasaNgrahaH 1918

Latest update : September 15, 2014, October 6, 2018

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ஸாங்க்²யஸார:

பூர்வபா⁴க:³ |

ப்ரத²ம: பரிச்சே²த:³ |

மஹதா³க்²ய: ஸ்வயம்பூ⁴ர்யோ ஜக³த³ங்குர ஈஸ்வர: |

ஸர்வாத்மநே நமஸ்தஸ்மை விஷ்ணவே ஸர்வஜிஷ்ணவே || 1 ||

ஸாங்க்²யகாரிகயா லேஸாதா³த்மதத்த்வம் விவேசிதம் |

ஸாங்க்²யஸாரவிவேகோ⁵தோ விஜ்ஞாநேந ப்ரபஞ்ச்யதே || 2 ||

ப்ராய: ஸங்கலிதா ஸாங்க்²யப்ரக்ரியா காரிகாக³ணே |

ஸா⁵தோ⁵த்ர வர்ணயதே லேஸாத் தத³நுக்²தாம்ஸமாத்ரத: || 3 ||

ஸாங்க்²யபா⁴ஷ்யே ப்ரக்ரு²த்யாதே:³ ஸ்வரூபம் விஸ்தராந் மயா |

ப்ரோக்தம் தஸ்மாத் தத³ப்யத்ர ஸங்க்ஷேபாதே³வ வக்ஷ்யதே || 4 ||

ஆத்மாநாத்மவிவேகஸாக்ஷாத்காராத் கர்த்ரு²த்வாத்³யகி²லாபி⁴மாநநிவ்ரு²த்த்யா

தத்கார்யராக³த்³வேஷத⁴ர்மாத⁴ர்மாத³யநுத்பாதா³த் பூர்வோத்³பந்நகர்மணம்

சாவித்³யாராக³தி³ஸஹகார்யுச்சே²த³ரூபதா³நேந விபாகாநாரம்ப⁴கத்வாத்

ப்ராரப்³த⁴ஸமாப்த்யநந்தரம் புநர்ஜந்மாபா⁴வேந த்ரிவித⁴து:³கா²த்யந்தநிவ்ரு²த்திரூபோ

மோக்ஷோ ப⁴வதீதி ஸ்ருதிஸம்ரு²திடி³ண்டி³ம: | தத்ர ஸ்ருதய: | அதா²காமயமாநோ

யோ⁵காமோ நிஷ்காமோ ந தஸ்ய ப்ராண உத்க்ராமந்தீஹைவ ஸமவலீயந்தே |

ஆத்மாநம் சேத்³விஜாநீயாத³யமஸ்தீதி பூருஷ: |

கிமிச்ச²ந் கஸ்ய காமாய ஸாரீரமநுஸஞ்சரேத் ||

யதா³ ஸர்வே ப்ரமுச்யந்தே காமா யே⁵ஸ்ய ஹ்ரு²தி³ ஸ்ரிதா: |

அத² மர்த்யோ⁵ம்ரு²தோ ப⁴வத்யத்ர ப்³ரஹ்ம ஸமஸ்நுதே ||

காமாந் ய: காமயதே மந்யமாந:

ஸ கர்மபி⁴ர்ஜாயதே தத்ர தத்ர |

பர்யாப்தகாமஸ்ய க்ரு²தாத்மநஸ்து

இஹைவ ஸர்வே ப்ரவிலீயந்தி காமா: ||

இத்யாத்யா: | ஸ்ம்ருத்யஸ்ச கௌர்மாத்யா: | யதா² கௌர்மே |

ராக³த்³வேஷாத்யோ தோ³ஷா: ஸர்வே ப்⁴ராந்திநிப³ந்த⁴நா: |

கார்யோ ஹ்யஸ்ய ப⁴வேத்³தோ³ஷ: புண்யாபுண்யமிதி ஸ்ருதி: ||

தத்³வஸாதே³வ ஸர்வேஷாம் ஸர்வதே³ஹஸமுத்³ப⁴வ: |

இதி | மோக்ஷதர்மே ச |

இந்த்³ரியாணீந்த்³ரியார்தா²ஸ்ச நோபஸர்பந்த்யதர்ஷுலம் |

ஹீநஸ்ச கரணீந்தே³ஹீ ந தே³ஹம் புநரர்ஹதி ||

தஸ்மாத் தர்ஷாத்மகாத்³ ராக³த்³ பீ³ஜாஜ்ஜாயந்தி ஜந்தவ: |

இதி | நநு ராக³பா⁴வே⁵பி கேவலகர்மவஸாந்நரகாதி³ப்ராப்தே: கத²ம் ராக³ஸ்ய

கர்மஸஹகாரித்வம் விபாகாரம்ப⁴ உபந்நம் | நரகாதௌ³ விஸேஷதோ

ராக³பா⁴வே⁵பி ஸாமாந்யதோ ராக³ஸத்த்வாத் | நிஷித்³த⁴ஸ்தர்யாதி³கா³மிநாம்

ஸ்தர்யாதி³ராக³தே³வ தப்தலோஹமயநாரீஸமாலிங்க³நாதி³ரூபநரகோத்பத்தே: |

யத்³யப்யவித்³யாஸ்மிதாராக³த்³வேஷப⁴யாக்²யம் க்³லேஸபஞ்சகமேவ ஜந்மாதி³விபாகாரம்பே⁴

கர்மணாம் ஸஹகாரி ப⁴வதி |

ததே³வ ஸக்த: ஸஹ கர்மணீதி

லிங்க³ம் மனோ யத்ர நிஷித்தமஸ்ய |

இதி ஸ்ருதாவபி³மாநராக³த்³வேஷாதி³ஜந்யஸ்ய விஷயவாஸநாக்²யஸங்க³ஸாமாந்யஸ்யைவ

ஜந்மாதி³விபாகாரம்பே⁴ கர்மஸஹகாரித்வஸித்³தே:⁴ |

யத்ர யத்ர மனோ தே³ஹீ தா⁴ரயேத் ஸகலம் தி⁴யா |

ஸ்நேஹாத்³த்³வேஷாத்³ப⁴யாத்³வா⁵பி யாதி தத்தத்தஸரூபதாம் ||

இத்யாதி³ஸ்ம்ருதே³ஸ்ச | ததா² ச க்³லேஸமூல: கர்மாஸய: | ஸதி மூலே

தத்³விபாகோ ஜாத்யாயுர்போ⁴கா³ இதி யோக³ஸூத்ராப்⁴யாமயத்³ரு³ஷ்டே

தத்³விபாகாரம்பே⁴

ச க்³லேஸாநாம் ஹேதுத்வவசநாச்ச | ததா²ஸ்யவித்³யாஸ்மிதாஸத்தவே

ராக³ஸ்யாவஸ்யகத்வாத்³த்³வேஷப⁴யயோஸ்ச ராக³மூலகத்வாத்³ராக³ ஏவ முக்த்யதோ

ஜந்மாதி³ஹேதுதயா யதோ²க்தவாக்யர்நிர்தி³ஸ்யத இதி | நநு |

க்ஷயந்தே சாஸ்ய கர்மாணி தஸ்மிந் த்³ரு³ஷ்டே பராவரே |

இத்யாதி³ஸ்ருதேர்ஜ்ஞாநஸ்ய ப்ரா³நகர்மநாஸகத்வமேவோசிதம் தா³ஹகத்வம்

கத²மிஷ்யத இதி சேந்ந |

ஜ்ஞாநாக்³நித்³க்³த⁴கர்மாணம் தமாஹு: பண்டி³தம் பு³தா:⁴ |

இத்யாதி³வாக்யைர்தா³ஹஸ்யாபி ஸ்ரவணேந லாக⁴வாத்³தா³ஹபரத்வஸ்யைவ
நாஸாதி³வாக்யேஷ்வபி

கல்பநௌசித்யாத் | கர்மணாம் தா³ஹஸ்ச க்லேஸாக்யஸஹகார்யுச்சே²தே³ந
நைஷ்ப²ல்யம் |

கர்மணாம் நாஸஸ்து ப்ராரப³த⁴போ⁴கா³ந்தே சித்தநாஸாதே³வ ப⁴விஷ்யதி | அதோ
லோகஸித்³தே⁴நாவித்³யாநாஸேநைவ த்³வாரேண கர்மப²லாநுத்பத்திஸம்ப⁴வாந்ந
ஜ்ஞாநஸ்ய

கர்மநாஸகத்வம் கௌ³ரவாதி³த்யாதி³கம் யோக³வார்த்திகே ப்ரப்ரஞ்சிதமஸ்மாபி⁴ரிதி
தி³க் | தஸ்மாத்³விவேகஸாக்ஷாத்காராத்³வித்³யாஸ்திதாராகா³தி³க்லேஸநிவ்ரு³த்தௌ
த்ரிவித⁴து: ³கா²த்யந்தநிவ்ரு³த்திரூபபரமபுருஷார்த: ² எதி³த்⁴யதீத்யுபபந்நம் |

ததா² ச யோக³ஸூத்ரத்³வ்யம் | ஹேயம் து: ³க²மநாக³தம் | விவேக்க்யாதிரவிபல்வா
ஹாநோபாய இதி |

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷுவிர்சிதே ஸாங்க்யஸாரே⁵ப்யர்ஹிதத்த்வாதா³தௌ³
விவேகக்யாதி²பல்ய பரமபுருஷார்த²ஸ்ய பரிச்சே²த: ³ || * ||

அத² த்³விதீய: பரிச்சே²த: ³

அதா²த்மாநாத்மவிவேகஜ்ஞாநஸ்ய கிம் ஸ்வரூபம் தது³ச்ச்யதே | ஆத்மா
தாவத் ஸுக²து: ³கா²த்³யநுப⁴விதேதி ஸாமாந்யதோ லோகப்ரஸித்³தி: ⁴ அநாத்மா ச
ப்ரக்ரு³த்யாதி³ர்ஜு³வர்க: ³ தயோரந்யோந்யவைத⁴ர்மயேண பரிணமித்வாபரிணமித்வாதி³ரூபேண
தோ³ஷக்ரு³ணாத்மகேந ஹேயோபாதே³யதயா ப்ரு³த்த²க்தவேந ஜ்ஞாநம் விவேகஜ்ஞாநம் |
ததா² ச ஸ்ருதி: | ஸ ஏஷ நேதி நேத்யாத்மா⁵க்³ரு³ஹ்யோ ந ஹி க்³ரு³ஹ்யதே⁵ஸீர்யோ
ந ஹி ஸீர்யதே⁵ஸவங்கோ³ ந ஹி ஸஜ்யதே⁵ஸிதோ ந வ்யத²தே ந ரிஷ்யதீத்யாதி³ |
ஸம்ரு³திஸ்ச |

ஸோ⁵த² ப்ரதிநிவ்ரு³த்தாக்ஷா கு³ருத்³ர்பணபோ³தி⁴த: |

ஸ்வதோ⁵ந்யாம் விக்ரியாம் மௌட்⁴யாதா³ஸ்தி²தாமஞ்ஜஸைக்ஷத ||

அதா²ஸௌ ப்ரக்ரு³திர்நாஹமியம் ஹி கலுஷாத்மிகா |

ஸூத்³த⁴பு³த்⁴ஸ்வபா⁴வோ⁵ஹமிதி த்யஜதி தாம் வித்³ந் ||

ஏவம் தே³ஹேநத்³ரியாதி³ப்ய: ஸூத்³த⁴வேநாத்மநி ஸம்ரு³தே |

நிகி²லா ஸவிகாரேயம் த்யக்தப்ராயா⁵ஹிசர்மவத் ||

இதி | ஸூத்ரம் ச | ஏவம் தத்த்வாப்யாஸாந்நேதி நேதீதி த்யாகாத்³விவேகஸித்தி³ரிதி
|

தத்த்வஜ்ஞாநஸ்ய லக்ஷணம் ச மாதஸ்யே க்ரு³தம் |
அவ்யக்தாத்³யே விஸேஷாந்தே விகாரே⁵ஸ்மிம்ஸ்ச வர்ணிதே |
சேதநாசேதநாந்யத்வஜ்ஞாநேந ஜ்ஞாநமுச்சயதே ||

இதி | யத்யப்ப்யந்யோந்யபே⁴தஜ்ஞாநமேவ விவேகஜ்ஞாநம் ததா²ப்ப்யாத்மவிஸேஷ்யகமேவ
தந்மோக்ஷகாரணம் ப⁴வதி | ஆத்மா வா⁵ரே த்³ரஷ்டவ்ய இத்யாதி³
ஸ்ருதிஸம்ரு³திப்ய: | நந்வநாத்மந்யாத்மபு³த்தி³ரூபா யா⁵வித்³யா
பாத்ஜ்ஞலாதி³ஷூக்தா தஸ்யா: கத²மாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகஜ்ஞாநநாஸ்யத்வம்
ப்ரகாராதி³பே⁴தா³தி³தி சேநந | தாத்³ரு³ஸாவித்³யாயா
அநாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகஜ்ஞாநத்³வாரே⁵ணாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகஜ்ஞாநநாஸ்யத்வாதி³தி
|

யச்ச யோகே³ந நிர்விகல்பகமாத்மஜ்ஞாநம் ஜாயதே தத்³விவேகஜ்ஞாநத்³வாரைவ
மோக்ஷகாரணம் ப⁴வதி ந து ஸாக்ஷாத்³வித்³யாநிவர்தகத்வாபா⁴வாத் |
அஹம் கௌ³ர: கர்தா ஸுக² து:³க²த்யாதி³ ஜ்ஞாநமேவ ஹ்யவித்³யா
ஸம்ஸாராநர்த²ஹேதுதயா ஸ்ருதிஸம்ரு³திந்யாயஸித்தி³தா⁴ தஸ்யாஸ்ச நிவர்திகா
நாஹம் கௌ³ர இத்யாதி³ரூபா விவேகக்²யாதிரேவ ப⁴வதி | ஸமாநே விஷயே
க்³ராஹ்யாபா⁴வத்வப்ரகாரகக்³ராஹ்யாபா⁴வஜ்ஞாநத்வேநைவ விரோதா⁴த் | அந்யதா²
ஸூக்தநிர்விகல்பகஸ்யாபி இத³ம் ரஜதமிதி ஜ்ஞாநவிரோதி⁴த்வாபத்தே: | கிஞ்ச
யதோக்தாபா⁴வஜ்ஞாநே க்³ராஹ்யஜ்ஞாநவிரோதி⁴த்வஸ்யாவஸ்யகதயா நிர்விகல்பகஜ்ஞாநஸ்ய
ப்⁴ரமநிவர்தகத்வம் ந ப்ரு²த்²க் கல்ப்யதே கௌ³ரவாத் | அபி சாதா²த⁵
ஆதே³ஸோ நேதி நேதி ந ஹ்யேதஸ்மாதி³தி நேத்யந்யத் பரமஸ்தீத்யாதி³ஸ்ருத்யா
விவேகோபதே³ஸாபேக்ஷயோத்தமோபதே³ஸோ நாஸ்தீத்யுச்சயதே |
க்ஷேத்ரக்ஷேத்ரஜ்ஞயோரேவமந்தரம் ஜ்ஞாநசக்ஷாஷா |
பூ⁴தப்ரக்ரு³திமோக்ஷம் ச யே விது³ர்யாந்தி தே பரம் ||

இதி கீ³தாதி³வாக்யைஸ்ச விவேகஜ்ஞாநஸ்யைவ மோக்ஷஹேதுத்வமுச்சயதே |
அதோ விவேகஜ்ஞாநமேவ ஸாக்ஷாத்³வித்³யாநிவ்ரு³த்த்யா
மோக்ஷஹேது: | யோகே³ந கேவலாத்மஸாக்ஷாத்காரஸ்து
யோக்³யாநுபலப்³தி⁴வித⁴யோபாத்⁴யாதி³க³த⁴ர்மாபா⁴வமுபாத்⁴யாதி³பே⁴த³ம்
ச க்³ராஹ்யதி ததோ⁵வித்³யாநிவ்ரு³த்திரிதி | ஏதேந ஸர்வபூ⁴தேஷு
ஸமதாஜ்ஞாநமாத்தமந: ஸர்வாத்மகத்வாதி³ஜ்ஞாநம் ச ஸ்ருதிஸம்ரு³த்யோர்³யமாநம்

விவேகஜ்ஞாநஸ்யைவ ஸேஷபூ⁴தம் ஸர்வத³ர்ஸநேஷு மந்தவ்யம் | ஜ்ஞாநாந்தராணம்
ஸாக்ஷாத³பி⁴மாநாநிவர்³தகத்வாத் | ப்³ரஹ்மமீமாம்ஸாயாம் த்வயம் விஸேஷோ யத்
பரமாத்மவிவேகஸேஷத்வம் | ஸாங்க்யஸாஸ்த்ரே து ஸாமாந்யாத்மவிவேகஸேஷத்வமிதி
தி³க் | நநு யதோ²க்தவிவேகக்²யாதிதோ⁵ப்யத்யந்தமவித்யோச்சே²தோ³ ந க⁴டதே |
விவேகக்²யாதேரவித்யாப்ரதிப³ந்த⁴கத்வமாத்ரத்வேந விவேகக்²யாதிநாஸோத்தரம்
புநரபி⁴மாநஸம்ப⁴வாத் | ஸூக்திரஜதவிவேகத³ர்ஸநோ⁵பி காலாந்தரே
ஸூக்தௌ ரஜதப்⁴ரமவதி³தி | மைவம் | த்³ரு³ஷ்டாந்தவைஷம்யாத் |
ஸூக்த்யாதி³ஷு

ஜாதே⁵பி ஸாக்ஷாத்காரே தூ³ரத்வாதி³ருபவிஷயதோ³ஷாணம் படலாதி³ருபகரணதோ³ஷாணம்
சோத்பத்திஸம்ப⁴வேந புநர்ப்⁴ரமோ யுக்த: | அநாத்மந்யாத்மாபி⁴மாநே த்வநாதி³வாஸநைவ
தோ³ஷ: ஸர்வாஸ்திகஸம்மத: ஜாதமாத்ரஸ்யாபி⁴மாநே தோ³ஷாந்தராநுபலப்³தே: ⁴ |
ஸா மித்²யாஜ்ஞாநவாஸநா யதா³ விவேகக்²யாதிபரம்பராஜந்யத்³ரு⁴வாஸநேந்மூலிதா
ததை³வ விவேகஸாக்ஷாத்காரநிஷ்டோ²ச்யதே | தத்பூர்வமவஸ்யம் வாஸநாலேஸதோ
மித்²யாம்ஸஸ்ய கஸ்யாப்ப்யாத்மநி பா⁴வாத் தஸ்யாம் ச விவேகக்²யாதிநிஷ்டா²யாம்
ஜாதாயாம்

ந புநரபி⁴மாந: ஸம்ப⁴வதி வாஸநாக்²யதோ³ஷாபா⁴வாதி³தி து மஹத்³வைஷம்யம் |
யதி³

து பு³த்³தி⁴புருஷயோரந்யோந்யப்ரதிபி³ம்ப³நாதி³கமவிவேககாரணம் தோ³ஷ இஷ்யதே
ததா³ து

தத்³தோ³ஷம் பா³தி⁴த்வைவ விவேகஸாக்ஷாத்கார உதி³த இதி ந தஸ்ய
புநர்ப்⁴ரமஹேதுத்வம்

ப²லப்³லேந யோக³ஜத⁴ர்மாஸஹக்ரு³தஸ்யைவ தஸ்ய தோ³ஷத்வகல்பநாஸம்ப⁴வாதி³தி
|

விவேகக்²யாதிநிஷ்டா² ச கீ³தாதி³ஷு லக்ஷிதா |

ப்ரகாஸம் ச ப்ரவ்ரு³த்திம் ச மோஹமேவ ச பாண்ட³வ |

ந த்³வேஷ்டி ஸம்ப்ரவ்ரு³த்தாநி ந நிவ்ரு³த்தாநி காங்க்ஷதி ||

உதா³ஸீநவதா³ஸீநோ கு³ணர்யோ ந விசால்யதே |

ஸர்வாரம்ப⁴பரித்யாகீ³ கு³ணதீத: ஸ உச்யதே ||

இதி | கு³ணதீதோ நிவ்ரு³த்தகு³ணபி⁴மாந: | அதி⁴கம் து ஜ்ஞாநிலக்ஷணமக்³ரே

வக்ஷயாம: | நந்வேவமபி விவேகப்ரதியோகி³பதா³ர்³தா³நாமாநந்த்யேந ப்ராதிஸ்விகரூபை:

ஸர்வபதா³ர்³தே²ப⁴யோ விவேகக்³ரஹாஸம்ப⁴வாத் கத²ம் விவேகக்²யாதேர்மோக்ஷஹேதுத்வமிதி

சேந்ந | த்³ரு³ஸ்யத்வபரிணமித்வாதி³ஸாமாந்யருபைர்விவேகக்³ரஹஸம்⁴வாத் |
 ததா² ஹி | த்³ரஷ்டா ஸ்வஸாஷூதப்³ரகாஸே⁴யோ பி⁴ந்ந: ப்³ரகாஸகத்வாத்³யோ
 யஸ்ய ப்³ரகாஸக: ஸ தஸ்மாத்³பி⁴ந்ந: யதா² க⁴டாதா³லோகோ
 வ்ரு³த்திப்³ரகாஸ்யாச்ச வ்ரு³த்திரித்யநுமாநேநாதா³வந்தர்த்³ரு³ஸ்யே⁴யோ
 பு³த்³தி³வ்ரு³த்திததா³ருடா⁴ர்தே⁴யோ விவேகதோ பு³த்³தி³ஸாஷூ ஸித்⁴யதி |
 கர்மகர்த்ரு³விரோத⁴ஸ்சாநுகூலஸ்தர்க: | அத்ர ஆத்மநி வ்யபி⁴சாரவாரணய
 ஸாஷூதப்³தம் | வ்ரு³த்தித்³வாரைவாத்மந: ஸ்வவிஷயத்வாத் | ந்நவத்ராநுமாநே
 பு³த்³தி³வ்ரு³த்திமாத்ராத்³விவேக: ஸித்⁴யது | தஸ்யா ஏவ ஸாஷூதா³த்மத்³ரு³ஸ்யத்வாத்
 ந ப்³ரக்ரு³த்யாதி³ப்ய இதி சேந்ந | வ்ரு³த்தீநாமஜ்ஞாதஸத்வாபா⁴வேந
 ஹ்யத்ராநுமாநே லாக⁴வாத்³வக்ஷ்யமாணதர்க³ணச்சாகி²லவ்ரு³த்தீநாம் த்³ரஷ்டா
 விபு⁴கூடஸ்த²நித்யைகஜ்ஞாநஸ்வருபதயைவ ஸித்⁴யதி | யதா² நையாயிகாநாம்
 கூபிதி: ஸகர்த்ரு³கா கார்யத்வாதி³த்யநுமாநே லாக⁴வாத் கர்துரேகத்வநித்யத்வாதி³கம்
 தத்³வத் | தத்ர விபு⁴த்வம் பரிச்சி²ந்நபி⁴ந்நத்வம் கூடஸ்த²த்வாதி³கத்வம்
 ச பரிணமிபி⁴ந்நத்வாதி³கமதோ பு³த்³யாத்மநோர்த்³ரு³க்³த்³ரு³ஸ்யருபதோ
 விவேகக்³ரஹே ஸதி தது³த்தராநுமாநேந பரிணமித்வாபரிணமித்வாதி³ருபை:
 ஸாமாந்யதோ³ப்யாத்மாநாத்மவிவேகக்³ரஹோ க⁴டத இதி | அதஏவ பாதஞ்ஜலே
 ஸத்த்வபுருஷாந்யதாக்²யாதிரேவ மோஷூஹேதுதயா ஸ்த²லே ஸ்த²லே வ்யாஸபா⁴ஷ்யே
 ப்³ரோக்தா | ஸத்த்வபுருஷாந்யதாக்²யாதிருபத்³ரு³க்³த்³ரு³ஸ்யவிவேகக்³ரஹோத்தரம்
 யதோ²க்தாத்யா ப்³ரக்ரு³த்யாதி³விவேகக்³ரஹாத் | தத்ர ச ஸத்த்வஸப்³தே³
 பு³த்³தி³ஸ்த²த்வநே பு³த்³தி³ஸத்த்வமுக்தமிதி | ஏவம் ச ப்³ரக்ரு³த்யாதி³பதா³ர்தா²நாம்
 விஸிஷ்யஜ்ஞாநாபா⁴வே³பி தத்³விவேகஜ்ஞாநம் க⁴டதே | ஏதேந
 த்³ரு³க்³த்³ரு³ஸ்யவிவேகாத்³வித்³யாநிவ்ரு³த்திரிதி ப்³ராசாம் ப்³ரவாதோ³ப்யுபபாதி³த: |
 கிஞ்சாத்மா ப்³ரக்ரு³திதத்த்கார்யே⁴யோ பி⁴ந்நோ³பரிணமித்வாதி³த்யாத்³யநுமாநைரபி
 ஸாமாந்யதோ த்³ரு³ஸ்யவிவேகோ த்³ரஷ்டரி ஸம்⁴வதீதி | யத்த்வாது³நிகா
 வேதா³ந்தி³ருவா
 த்³ரு³ஸ்யத்வநைவ ப்³ரக்ரு³த்யாதீ³நாம் த்³ரஷ்ட்ரு³த்வநே ச ப்³ரக்ரு³த்யாதீ³யகி²லஜடே³ப்ய
 ஆத்மவிவேகம் மந்யந்தே |
 க⁴டத்³ரஷ்டா க⁴டாத்³பி⁴ந்ந: ஸர்வதா² ந க⁴டோ யதா² |
 தே³ஹத்³ரஷ்டா ததா² தே³ஹோ நாஹமித்யாதி³ருபத: ||

தந்ந | ஆத்மா வா³ரே த்³ரஷ்டவ்ய இத்யாதி³ஸ்ருதிபி⁴ராத்மநோ³பி த்³ரு³ஸ்யத்வாத்
 ஸாஷூதத்³ரு³ஸ்யத்வவிவக்ஷயா ச ப்³ரக்ரு³த்யாதே³ரஸங்க்³ரஹாத் கரணத்³வாரைவ

தத்த்³ர்³ஸநாத் | அதை²வம் கல்பநீயம் ஆத்மநோ வ்ரு³த்திவ்யாப்யத்வமேவ
 த்³ரு³ஸ்யத்வம் ஸ்ருத்த்யாதி³பி³ர்³விதீ⁴யதே ந து ப்ரகாஸ்யத்வரூப²லவ்யாப்யத்வம் |
 ஸ்வயம்ப்ரகாஸஸ்வரூபஸ்ய ப்ரகாஸாபேக்ஷாவிரஹாத் | அதோ⁵த்ர
 த்³ரு³ஸ்யத்வம் ப்ரகாஸ்யத்வம் தச்சாத்மநி நாஸ்தீதி தத³பி துச்ச²ம் |
 யதா² ஹ்யஹமித்யநுபூ⁴யமானோ⁵ப்யாத்மா சைதந்யாக்ய²ப²லவ்யாப்யோ ந ப⁴வதீதி
 ப⁴வத்³பி⁴ருச்யதே ததை²வ பெள³த்³தை⁴ரபீஷ்யதே ஸுக²து:³கா²தி³மத்த்வேநாபி
 பு³த்³தி:⁴

ஸ்வப்ரகாஸதயா சைதந்யவ்யாப்யா ந ப⁴வதீதி | ததா² சாத்மநீவ பு³த்தா⁴வபி
 த்³ரு³ஸ்யத்வாஸித்³த⁴யா த்³ரு³ஸ்யத்வேந ரூபேண பு³த்தி⁴விவேகோ⁵த்யந்நாபேக்ஷிதோ⁵பி
 ந ஸித்⁴யதீதி பா⁴ஷ்யாதி³ஷு சாந்யாந்யத்ர தூ³ஷ்ணந்யுக்க்தானீதி தி³க் | நநு
 ஸம்ப⁴வத்யேவம் ஸாமாந்யரூபேண விவேகக்³ரஹ: | ததா²பி ஸாமாந்யாந்யேவ
 ப³ஹூ³நி ஸந்தி

பரிணமித்வஸம்ஹத்யகாரித்வஸுக²து:³க²மோஹாத்மகத்வசதுர்விம்ஸதிதத்த்வத்வாத்³ந்யதஸ்
 ரூபைர்³விவேகக்³ரஹாணம் மோக்ஷஹேதுத்வே⁵நநுக³மதோ³ஷ இதி சேந்ந |
 அபி⁴மாநப்ரதிப³ந்⁴கஜ்ஞாநத்வேநைவாநுக³மாதி³தி | அதை²வம்
 ஸாமாந்யரூபேண விவேகஸ்யைவ ஸர்வாபி⁴மாநநிவர்தகதயா நாஹம்
 தே³ஹோ நேந்த³ரியாணித்த்யாதி³ப்ரத்யேகரூபைர்³விவேகக்³ரஹாணம் மோக்ஷஹேதுத்வம்
 ஸ்ருதிஸம்ரு³த்யோருச்யமாநம் கத²ம் க⁴டேதேதி சேந்ந | அவாந்தரவிவேகாநாம்
 ஸாமாந்யவிவேகப்ரபஞ்சமாத்ரத்வாதி³தி ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு³விரசிதே ஸாங்க்யஸாரே மோக்ஷஹேதுவிவேகஜ்ஞாநஸ்ய
 ஸ்வரூபஸ்ய பரிச்சே²த:³ || * ||

அத² த்ரு³தீய: பரிச்சே²த:³ |

அத² கே தே ப்ரக்ரு³த்த்யாத்³யோ யேப⁴ய: புருஷோ விவேசநீய இத்யுச்யதே |
 ப்ரக்ரு³த்தி³பு³த்³த⁴யஹங்காரௌ தந்மாத்தரைகாத³ஸேந்த³ரியம் |
 பூ⁴தாநி சேதி ஸாமாந்யாச்சதுர்விம்ஸதிரேவ தே ||

ஏதேஷேவேவ த⁴ர்³மத⁴ர்³ம்யபே⁴தே³ந கு³ணகர்³மஸாமாந்யாநாமந்தர்பா⁴வ: | தத்ர
 ப்ரக்ரு³த்தித்வம் ஸாக்ஷாத் பரம்பரயா⁵கி²லவிகாரோபாதா³நத்வம் ப்ரக்ரு³ஷ்டாக்ரு³தி:
 பரிணாமரூபா⁵ஸ்யா இதி வ்யுத்தபத்தே: | ப்ரக்ரு³தி: ஸக்திரஜா ப்ரதா⁴நமவ்யக்தம்
 தமோ மாயா⁵வித்³யேத்த்யாத்³ய: ப்ரக்ரு³தே: பர்யாயா: |

ப்ராஹ்மீதி வித்யா⁵வித்யேதி மாயேதி ச ததா² பரே ।

ப்ரக்ரு³திஸ்ச பரா சேதி வத³ந்தி பரமர்ஷய: ॥

இதி ஸ்ம்ரு³தே: । ஸா ச ஸாம்யாவஸ்த²யோபலக்ஷிதம் ஸத்த்வாதி³த்³ரவ்யத்ரயம் ।
கார்யஸத்த்வாதி³வாரணயோபலக்ஷிதாந்தம் । ஸாம்யாவஸ்தா² ச
ந்யூநாதி⁴கபா⁴வேநாஸம்ஹநநாவஸ்தா² அகார்யாவஸ்தே²தி யாவத் । மஹதா³தி³கம்
து

கார்யஸத்த்வாதி³கம் ந கதா³ப்யகார்யாவஸ்த²ம் ப⁴வதீதி தத்³வ்யாவ்ரு³த்தி: ।
வைஷம்யாவஸ்தா²யாமபி ப்ரக்ரு³தித்வஸித்³த⁴ய உபலக்ஷிதமித்யுத்தம் ।
அகார்யமிதி தூபலக்ஷிதாந்தஸ்ய நிஷ்க்ரு³ஷ்டார்த:² । ஸத்த்வாதி³கு³ணவதீ
ஸத்த்வாதி³யதிரிக்தா ப்ரக்ரு³திரிதி ந ஸங்கநீயம் । ஸத்த்வாதீ³நாமதத்³த⁴ர்மத்வம்
தத்³ருபத்வாதி³தி ஸாங்க்யஸூத்ரேண ஸத்த்வாதீ³நாம் ப்ரக்ரு³திஸ்வரூபஹேதுநா
ப்ரக்ரு³தித⁴ர்மத்வப்ரதிஷேதா⁴த் । யோக³ஸூத்ரதத்³பா⁴ஷ்யாப்யாமபி
கு³ணநாமேவ ப்ரக்ரு³தித்வவசநாச்ச । கு³ணே⁴ய ஏவ கார்யோத்பத்தௌ
தத்³ந்யப்ரக்ரு³திகல்பநாவையர்த்யாச்ச । ப்ரக்ரு³தே³கு³ண இத்யாதி³வாக்யம் து
வநஸ்ய வ்ரு³க்ஷா இதிவத்³ போ³த்யம் ।

ஸத்த்வம் ரஜஸ்தம இதி ப்ரக்ரு³தேரப⁴வந் கு³ண: ।

இதி ஸத்த்வாதீ³நாம் ப்ரக்ரு³திகார்யத்வவசநம் து கு³ணநித்யதாவாக்யவிரோதே⁴ந
மஹத்தத்த்வகாரணீ⁴தகார்யஸத்த்வாதி³பரமேவ । மஹதா³தி³ஸ்ரு³ஷ்டிர்ஹி
கு³ணவைஷம்யாத் ஸ்ருயதே । தச்ச வைஷம்யம் ஸஜாதீயஸவலநேந
கு³ணந்தரவ்யாவ்ரு³த்தப்ரகாஸாதி³ப²லோபஹித: ஸத்த்வாதி³வ்யவஹாரயோக்ய:
பரிணாம இதி । ஏதேநாஷ்டாவம்ஸதிதத்த்வபக்ஷா⁵ப்யுபபாதி³தோ மந்தவ்ய: ।
வைஷம்ய ஏவ ஸத்த்வாதி³வ்யவஹாரஸ்ச ஸ்ருதௌ த்³ரு³ஸ்யதே । யதா² தம
ஏவேத³மக்³ர ஆஸ தத்பரேணேரிதம் விஷமத்வம் ப்ரயாத்யேதத்³ வை ரஜஸோ
ரூபம் க²ல்வீரிதம் விஷமத்வம் ப்ரயாத்யேதத்³ வை ஸத்த்வஸ்ய ரூபமிதி ।
ஸத்த்வாதி³த்ரயம் ச ஸுக²ப்ரகாஸலாக⁴வப்ரஸாதா³தி³கு³ணவத்தயா ।
ஸம்யோக³விபா⁴கா³தி³மத்தயா⁵நாஸிதத்வோபாதா³நத்வாதி³நா ச த்³ரஷ்டவ்யே⁵பி
புருஷோபகரணத்வாத் புருஷப³ந்த⁴கத்வாச்ச கு³ணஸப்³தே³நோச்யதே ।
இந்த³ரியாதி³வத் । கு³ணநாம் ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகத்வப்ரவாத³ஸ்து
த⁴ர்மத⁴ர்மயபே⁴தா³த் । மநஸ: ஸங்கல்பாத்மகத்வவத் । தத்ர ஸத்த்வம்
ஸுக²ப்ரஸாத³ப்ரகாஸாத³யநேகத⁴ர்மகம் ப்ராதா⁴ந்யதஸ்து ஸுகா²த்மகமுச்யதே ।
ஏவம் ரஜோ⁵பி து:³க²காலுஷ்யப்ரவ்ரு³த்த்யாத³யநேகத⁴ர்மகம் ப்ராதா⁴ந்யதஸ்து

து:³கா²தமகமுச்சயதே | ததா² தமோ஽பி மோஹாவரணஸ்தம்ப⁴நாத³யநேகத⁴ர்மகம்
 ப்ராதா⁴ந்யதஸ்து மோஹாத்மகமுச்சயதே | த ஏவ த⁴ர்மாஸ்தேஷாம் லக்ஷணநி
 ப⁴வந்தி | ஸத்த்வாதி³ஸம்ஜ்ஞா சாந்வர்தா² | ஸதோ பா⁴வ: ஸத்த்வமுத்தமத்வமிதி
 வ்யுத்தபத்த்யா ஹி த⁴ர்மப்ராதா⁴ந்யேநோத்தமம் புருஷோபகரணம் ஸத்த்வஸப்³தா³ர்த:²
 |

மத⁴யமம் ச ரஜ:ஸப்³தா³ர்தோ² ராக³யோகா³த் | அத⁴மம் ச தம:ஸப்³தா³ர்த:² |
 அத⁴ர்மாவரணயோகா³த் | தாநி ச ஸத்த்வாதி³நி ப்ரத்யேகமஸங்க்யவ்யக்தய: |
 லகு⁴த்வாதி³த⁴ர்மைரந்யோந்யஸாத⁴ர்மயம் வைத⁴ர்மயம் ச கு³ணநாமிதி
 ஸாங்க்யஸலித்ராத் |

அத்ர ஹி ஸலித்ரே லகு⁴த்வாதி³நா ப³ஹூநாம் ஸத்த்வாநாம் ஸாத⁴ர்மயம் தேநைவ
 ரஜஸ்தமோப⁴யாம்

வைத⁴ர்மயம் | ஏவம் சலத்வாதி³நா கு³ருத்வாதி³நா ச ப³ஹூநாம் ரஜஸாம்
 ப³ஹூநாம் ச

தமஸாம் தது³ப⁴யமுக்க்தமிதி | கிஞ்ச யதி³ ஸத்த்வாதி³த்ரயமேகைகவ்யக்திரேவ
 ஸ்யாத்

தத் த்ரயம் விப⁴வேவ வக்தவ்யம் | ஏகதா³஽நேகப்³ரஹ்மாண்டா³தி³ஸ்ரு⁴ஷ்டிஸ்ரவணாத்
 | ததா²

ச கார்யாணுமநந்தவைசித்ர்யம் ந க⁴டதே | ந ச ஸம்யோக³வைசித்ர்யாத்³வைசித்ர்யம்
 ஸ்யாதி³தி வாச்சயம் | விபூ⁴நாம் த்ரயாணாம் கு³ணநாம் ஸ்வத: ஸம்யோக³வைசித்ர்யாஸம்ப⁴வாத்
 |

த³ரவ்யாந்தரஸ்ய சாவச்சே²த³கீபூ⁴தஸ்யாபா⁴வாதி³தி | தஸ்மாத்
 ஸத்த்வாதி³ந்யஸங்க்யவ்யக்திகாந்யேவ த³ரவ்யாணி | தேஷு த்ரித்வவசநம் து
 ஸத்த்வத்வாதி³விபா⁴ஜகோபாதி⁴த்ரயேண வைஸேஷிகாணம் நவத்³ரவ்யவசநவதி³தி
 ஸித்³தம் | தாநி ச ஸத்த்வாதி³நி யதா²யோக³யமணுவிபு⁴பரிமாணகாநி |

அந்யதா² ரஜஸஸ்சலஸ்வபா⁴வத்வவசநவிரோதா⁴த் | ஆகாஸகாரணத்வஸ்ய
 ச விபு⁴த்வெளசித்த்யாத் | ஸர்வேஷாம் காரணத்³ரவ்யாணம் விபு⁴த்வே கார்யாணம்
 பரிச்சி²நந்த்வாநுபபத்தேஸ்ச | நந்வேவம் வைஸேஷிகோக்தாந்யேவ பார்தி²வாண்வாதி³நி
 ப்ரக்ரு⁴திரித்த்யாயமிதி சேநந் | க³ந்தா⁴தி³கு³ணஸூந்யத்வேந காரணத்³ரவ்யேஷு
 ப்ரு⁴தி²வீத்வாத³யபா⁴வதோ஽ஸ்மாகம் விஸேஷாத் | தது³க்தம் விஷ்ணுபுராணாதி³ஷு
 ||

அவ்யக்தம் காரணம் யத் தத் ப்ரதா⁴நம்ரு⁴ஷிஸத்தமை: |

ப்ரோச்யதே ப்ரக்ரு'தி: ஸுக்ஷமா நித்யம் ஸத³ஸதா³த்மகம் ||

ஸப்³த³ஸ்பர்ஸவிஹீநம் தத்³ரூபாதி³பி⁴ரஸம்யுதம் |

த்ரிகு³ணம் தஜ்ஜக³த்³யோநிரநாதி³ப்ரப⁴வாப்யயம் ||

இத்யாதி³நா |

வைஸேஷிகாணம் காரணத்³ரவ்யேஷு க³ந்தா⁴த்³யநுமாநம்

து பா⁴ஷ்யே⁵ஸ்மாபி⁴நிராக்ரு'தம் | அதை²வமபி

ப்ரக்ரு'தேரணுவிபு⁴ஸாதா⁴ரணஸதத்வாத்³யநேகவ்யக்திருபத்வே⁵பரிச்³சி³ந்நதவைகத்வாக்ரியத்

மைவம் | காரணத்³ரவ்யத்வரூபப்ரக்ரு'தித்வேநவாபரிச்³சி³ந்நதவவசநாத் |

க³ந்த⁴த்வேந க³ந்தா⁴நாம் ப்ரு'தி²வீவ்யாபகதாவத் | ஆகாஸாதி³ப்ரக்ரு'தீநாம்

விபு⁴த்வேநைவ ப்ரக்ரு'திவிபு⁴த்வஸித்³தா⁴ந்தோபபத்தேஸ்ச | ததா²

புருஷபே³தே³ந ஸர்க³பே⁴தே³ந ச பே⁴தா³பா⁴வஸ்யைவைகஸப்³தா³ர்த²த்வாத் |

அஜாமேகாமிதி ஸ்ருதிஸ்ததா²வக³மாத் |

அதா²த்⁴யவஸாயாபி⁴மாநாதி³க்ரியாராஹித்யஸ்யைவாக்ரியஸப்³தா³ர்த²த்வாத் |

அந்யதா² ஸ்ருதிஸம்ரு'திஷுலக்தஸ்ய ப்ரக்ரு'திக்கோப⁴ஸ்யாநுபபத்தேரிதி |

ப்ரக்ரு'தி³தாஸ்சாபரே விஸேஷா பா⁴ஷ்யே த்³ரஷ்டவ்யா: | ப்ரக்ரு'த்யநுமாநம் சேத³ம்

|

ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகம் மஹதா³தி³கார்யம் ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகத்³ரவ்யகார்யம்

ஸுக²து:~³க²மோஹாத்மகத்வாத் வஸ்த்ராதி³கார்யஸய்யாதி³வதி³தி | ஸ்ருதிஸம்ரு'தீ

சாத்ராநுக்³ராஹகஸ்தர்க: | ஏவம் ஸாமாந்யதோ⁵நுமிதாயா: ப்ரக்ரு'தேர்விஸேஷா:

ஸாஸ்த்ராத்³யோகா³ச்சாவக³ந்தவ்யா: | அநுமாநஸ்ய ஸாமாந்யமாத்ரவிஷயகத்வாத்

|

நந்வந்தரேவ ஸுகா²தி³கமுபலப்⁴யதே பா³ஹ்யவஸ்துஷு ஸுகா²தெள³ கிம்

ப்ரமாணம் யேந

த்³ரு'ஷ்டாந்ததா ஸ்யாதி³தி | உச்யதே | அந்த:கரணஸ்ய ஸுகா²தி³ஹேதுதயா

விஷயேஷு

ஸுகா²தி³கம் ஸித்⁴யதி | ந ச ரூபாதி³க³தோத்தமத்வாதி³கமேவ ஸுகா²த்³யுத்பாத³நே

நியாமகம் | உத்தமத்வாதே³ர்ஜாதிருபத்வே நீலத்வபீதத்வாதி³நா ஜாதிஸாங்கர்யாபத்தே:

|

காலாதி³பே⁴தை³ரேகஸ்யா ஏவ ரூபவ்யக்தே: ஸுக²து:~³கோ²த்பாத³கத்வாச்ச |

அத: ஸுகா²தி³மத்வமேவோத்தமத்வாதி³கம் | கிஞ்ச க⁴டரூபமிதி ப்ரத்யயவத்

ஸ்த்ரீஸுக²ம் சந்த³நஸுக²மித்யாதி³ப்ரத்யயாத³பி விஷயே ஸுகா²த்³யுசிதம் |

அதி⁴கம் து பா⁴ஷ்யே த்³ரஷ்டவ்யம் | ததே³வம் ப்ரக்ரு³திர்நிருபிதா | மஹத்தத்த்வம்
நிருப்யதே | ப்ரக்ரு³தே: ஸகாஸாத்³பு³த்³யாக்யம் மஹத்தத்த்வம் ஜாயதே | தஸ்ய
த⁴ர்மாத்³ரூபப்ரக்ரு³ஷ்டகு³ணயோகா³ந் மஹத்ஸம்ஜ்ஞா ததே³வ ச லக்ஷணம் |
மஹாந்

பு³த்³தி:⁴ ப்ரஜ்ஞேத்யாத்³யஸ்ச தஸ்ய பர்யாயா: | ததா² சோக்தமநுகீ³தாயாம் |
மஹாநாத்மா மதிர்விஷ்ணுர்ஜிஷ்ணு: ஸம்பு⁴ஸ்ச வீர்யவாந் |
பு³த்³தி:⁴ ப்ரஜ்ஞோபலப்³தி⁴ஸ்ச ததா² ப்³ரஹ்மா த்⁴ரு³தி: ஸம்ரு³தி: ||

பர்யாயவாசகைரேதைர்மஹாநாத்மா நிக³த்³யதே |
ஸர்வத: பாணிபாத்³ஸ்ச ஸர்வதோ⁵க்ஷிஸிரோமுக:² ||

ஸர்வத: ஸ்ருதிமாம்ல்லோகே ஸர்வம் வ்யாப்ய ஸ திஷ்ட²தி |
அணிமா லகி⁴மா ப்ராப்திரீஸாநோ ஜ்யோதிரவ்யய: ||

ஜ்ஞாநவந்தஸ்ச யே கேசித³லுப்³தா⁴ ஜிதமந்யவ: |
விமுக்தா: ஸர்வ ஏவைதே மஹத்த்வமுபயாந்த்யத |
விஷ்ணுரேவாத்³ஸர்கே³ஷு ஸ்வயம்பூ⁴ர்ப⁴வதி ப்ரபு:⁴ ||

இதி | அத்ர ஸத்த்வாத்³யம்ஸத்ரயேண மஹதோ தே³வதாத்ரயோபாத்⁴த்வாத்
தத³விவேகேந

ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுஸிவத்வவசநம் | தது³க்தம் விஷ்ணௌ |
ஸாத்த்விகோ ராஜஸஸ்சைவ தாமஸஸ்ச த்ரிதா⁴ மஹாந் |
இதி | மாத்ஸ்யே ச |

ஸவிகாராத் ப்ரதா⁴நாத் து மஹத்தத்த்வமஜாயத |
மஹாநிதி யத: க்²யாதிர்லோகாநாம் ஜாயதே ஸதா³ ||

கு³ணேப்⁴ய: க்ஷோப்⁴யமாணேப்⁴யஸ்த்ரயோ தே³வா விஜ்ஜஞிரே |
ஏகா மூர்திஸ்த்ரயோ தே³வா ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுமஹேஸ்வரா: ||

இதி | அணிமேத்யாத்³பா⁴வநிர்தே³ஸோ த⁴ர்மத⁴ர்மயபே⁴தா³த் |
ப்³ரஹ்மஸங்கராபேக்ஷயா⁵ப்யாதௌ³ விஷ்ணுரூபேணைவ மஹாநாவிர்ப⁴வதீதி
விஷ்ணுரேவேத்யர்⁴தே⁴நோக்தம் | ஏகமேவ மஹத்தத்த்வம்ஸதோ
ரஜஸ்தம:ஸம்பே⁴தே³ந் பரிணதம் ஸத்³ வ்யஷ்டிஜீவாநாமுபாத்⁴ரத⁴ர்மாத்³யுக்தம்
க்ஷுத்³ரமபி ப⁴வதி | மஹது³பராகா³த்³விபரீதமிதி ஸாங்க்யஸஸூத்ராத் |
மஹத்தத்த்வஸ்ய ப்ராதா⁴ந்யேநாஸாதா⁴ரண்யேந சாத்⁴யவஸாயோ வ்ரு³த்தி: |

மஹத³ஹங்காரமநஸ்திரிதயாத்மகஸ்யாந்த:கரணஸ்ய மஹத்தத்த்வம் பீ³ஜாவஸ்தே²தி
|

அத்ர ப்ரக்ரு²தேர்மஹாந் மஹதோ⁵ஹங்கார இத்யாதி³ஸ்ரு²ஷ்டிக்ரமே ஸாஸ்த்ரமேவ
ப்ரமாணம் |

அநுமானேந ஸாமாந்யத: கார்யாணம் ஸகாரணகத்வமாத்ரஸித்³தே:⁴ ந து
ஸ்ரு²ஷ்டௌ

பூ⁴தாதி³க்ரமோ வா⁵ந்த:கரணாதி³க்ரமோ வேத்யேகதரவதா⁴ரகமநுமாநம் ஸம்ப⁴வதி |
ஸ்பஷ்டலிங்கா³பா⁴வாத் | ஸ்ருதிஸம்ரு²த்யநுக³ரு²ஹீதம் யதா²கத²ஞ்சில்லிங்க³ம் து
மஹதா³தி³க்ரமே⁵ஸ்தீதி பா⁴ஷ்யே⁵ஸ்மாபி:⁴ ப்ரத³ர்ஸிதம் | மஹத்தத்த்வம் நிரூபிதம்
|

அஹங்காரோ நிரூப்யதே | மஹத்தத்த்வாத்³ஹங்கார உத்பத்³யதே | அங்குராத்
ஸாகா²வத் |

தஸ்ய சாபி⁴மாநவ்ரு²த்திகத்வாத்³ஹங்காரஸம்ஜ்ஞா | சும்ப⁴காரஸம்ஜ்ஞாவத் |
ததே³வ லக்ஷணம் | தஸ்ய ச பர்யாயா: கௌர்மே ப்ரோக்தா: |

அஹங்காரோ⁵பி⁴மாநஞ்ச கர்தா மந்தா ச ஸம்ஸம்ரு²:
ஆத்மா ச ப்ரகுலோ ஜீவோ யத: ஸர்வா: ப்ரவ்ரு²:
||

இதி | ஸ சாஹங்காரஸ்த்ரிவித⁴தயா த்ரிவித⁴கார்யஹேது: | தது³க்தம் கௌர்மே |
வைகாரிகஸ்தைஜஸஸ்ச பூ⁴தாதி³ஸ்சைவ தாமஸ: |

த்ரிவிதோ⁴யமஹங்காரோ மஹத: ஸம்ப³பூ⁴வ ஹ ||

தைஜஸாதி³ந்³ரியாணி ஸ்யுர்தே³வா வைகாரிகாத்³த³ஸ |

ஏகாத்³ஸம் மநஸ்சாத்ர ஸ்வகு³ணேநோப⁴யாத்மகம் ||

பூ⁴ததந்மாத்ரஸர்க்³ஸ்து பூ⁴தாதே³ரப⁴வந் ப்ரஜா: |

இதி | வைகாரிக: ஸாத்³விக: | தைஜஸோ ராஜஸ: | ஸ்வகு³ணேநிந்த்³ரியவ்ரு²த்திஷ்
ஸாஹாய்யருபே³ணோத்கர்ஷேண | உப⁴யாத்மகம் ஜ்ஞாநகர்மோப⁴யேந்த்³ரியாத்மகம் |

அந்யத்ரமநா அபூ⁴வம் நா⁵ஸ்ரௌஷமித்யாதி³ஸ்ருத்யா மநஸோ

ஜ்ஞாநகர்மோப⁴யேந்த்³ரியஸஹகாரித்வவித்³தே⁴ரிதி | ஏகாத்³ஸேந்த்³ரியதே³வாஸ்ச |
தி³க்³வாதார்க்ப்ரசேதோஸ்விவஹ்நீந்த்³ரோபேந்த்³ரமித்ரகா: |

சந்த்³ர்ஸ்ச

இதி | அஹங்காரோ நிரூபித: | இந்த்³ரியாதீ³நி நிரூப்யந்தே | அஹங்காராதா³தௌ³
மந

உத்பத்³யதே |

ஸப்³திராகா³ச்ச²ரோத்ரமஸ்ய ஜாயதே பா⁴விதாத்மந: |

ரூபராகா³த் ததா² சக்ஷூர்⁴ராணம் கி³ந்த⁴ஜிக்⁴ரு³க்ஷயா ||

இத்யாதி³நா மோக்ஷத⁴ர்மாதா³விந்த³ரியாதி³நாம் மநோவ்ரு³த்திராகா³தி³கார்யத்வஸ்ரவணத் |

ததஸ்சாஹங்காராத் ஸங்கல்பபூர்வகம் த³ஸேந்த³ரியாணி பஞ்சதந்மாத்ராநி
சோத்பத்³யந்தே | இந்த³ரியதந்மாத்ரயோஸ்ச கார்யகாரணபா⁴வஸ்யாபா⁴வாத்
க்ரமநியமோ

நாஸ்தி | தத்ரேந்த³ரியேஷு நாஸ்த்யவாந்தரகார்யகாரணபா⁴வ: ப்ரமாணுபா⁴வாத் |
தந்மாத்ரேஷு த்வஸ்தி | ஸ யதா² | ஸப்³த³தந்மாத்ராத்³வக்ஷயமாணக்ரமேண
ஸ்பர்ஸதந்மாத்ரம் ஸப்³த³ஸ்பர்ஸோப⁴யகு³ணகமேவம் க்ரமேணைகைககு³ணவ்ரு³த்³யா
பரதந்மாத்ரத்யம் பூர்வபூர்வதந்மாத்ரேப⁴ய உத்பத்³யதே பாதஞ்ஜலபா⁴ஷ்யே
தந்மாத்ரேஷு க்ரமேணைகைககு³ணவ்ரு³த்தி⁴வசநாத் | ததஸ்ச பஞ்சதந்மாத்ரேப⁴ய:
பஞ்சபூ⁴தாநி ஜாயந்தே | தத்ராஹங்காராத் பஞ்சதந்மாத்ராணம் தத்³வாரா
பூ⁴தாநாம்

சோத்பத்தௌ க்ரம: கூர்மவிஷ்ண்வாதி³புராணேஷுலக்த: | யதா² கூர்மே |
பூ⁴தாதி³ஸ்து விசுர்வாண: ஸப்³த³மாத்ரம் ஸஸர்ஜ ஹ |
ஆகாஸம் ஸுஷிரம் தஸ்மாது³த்பந்நம் ஸப்³த³லக்ஷணம் ||

ஆகாஸஸ்து விசுர்வாண: ஸ்பர்ஸமாத்ரம் ஸஸர்ஜ ஹ |
வாயுருத்பத்³யதே தஸ்மாத் தஸ்ய ஸ்பர்ஸோ கு³ணே மத: ||

இத்யாதி³க்ரமேணேதி | நந்வேவமகாஸாதி³பூ⁴தசதுஷ்டயஸ்யாபி
தத்த்வாந்தராரம்ப⁴கத்வேந ப்ரக்ரு³தித்வாபத்த்யா
கேவலவிக்ரு³தித்வவித்³தா⁴ந்தக்ஷதிரிதி சேந்ந | ஆகாஸாதி³நாம்
ஸ்பர்ஸாதி³தந்மாத்ரேஷ்வஹங்காரோபஷ்டம்⁴மாத்ரேண காரணத்வஸ்ய
புராணேஷுலக்தத்வாதி³தி | ததே³வம் த்ரயோவிம்ஸதிதத்த்வாநாமுத்பத்திருக்தா |
தத்ர

பஞ்சபூ⁴தாநி வர்ஜயித்வாஹங்காரம் ச பு³த்³தௌ⁴ ப்ரவேஸ்ய ஸப்தத³ஸகம்
லிங்க³ஸரீரஸம்ஜ்ஞம் ப⁴வதி வஹ்நேரிந்த⁴நவதா³த்மநோ஽பி⁴வ்யக்திஸ்தா²நத்வாத் |
தச்ச ஸர்வபுருஷாணம் ஸர்கா³தா³ஷுத்பத்³ய ப்ராக்ரு³த்ப்ரலயபர்யந்தம் திஷ்ட²தி |
தேநைவ சேஹலோகபரலோகயோ: ஸம்ஸரணம் ஜீவாநாம் ப⁴வதி | ப்ராணஸ்ச
பு³த்³தே⁴ரேவ வ்ரு³த்திபே⁴த³ இத்யதோ ந லிங்க³ஸரீராத் ப்ரு³த²ங் நிர்தி³ஸ்யதே | தஸ்ய
லிங்க³ஸரீரஸ்ய ஸலக்ஷமாணி பஞ்சபூ⁴தாந்யாஸ்யஸ்சித்ராதி³வதா³ஸ்யம்

விநா பரமஸூக்ஷ்மஸ்ய லோகாந்தரக்³மநாஸம்ப⁴வாத் | இதீ³ம் ச
விங்க³ஸரீரமாதௌ³ ஸ்வயம்ப⁴வ உபாதி⁴பூ⁴தமேகமேவ ஜாயதே | தஸ்யைவ
விராடா³க்²யவக்ஷ்யமாணஸ்தூ²ஸஸரீரவத் | ததஸ்³ வ்யஷ்டிஜீவாநாமுபாதி⁴பூ⁴தாநி
வ்யஷ்டிவிங்க³ஸரீராணி தத³ம்ஸபூ⁴தாநி ததோ விப⁴ஜ்யந்தே | பிதூர்விங்க³ஸரீராத்
புத்ரவிங்க³ஸரீரவத் | தது³க்தம் ஸூத்ரகாரேண | வ்யக்திபே⁴த:³ கர்மவிஸேஷாதி³தி
|

மநூநா⁵ப்யுக்²தம் |

தேஷாம் த்வவயவாந் ஸூக்ஷ்மாந் ஷண்³ணாமப்பமிதௌஜஸாம் |
ஸந்நிவேர்யாத்மமாத்ராஸு ஸர்வபூ⁴தாநி நிர்மமே ||

இதி | ஷண்³ணமிதி ஷ்டி³ந்³ரியம் ஸமஸ்தவிங்க³ஸரீரோபலக்ஷகம் |
ததா² ச ஸ்வயம்பூ⁴ ஸ்வவிங்க³ஸரீராவயவாந் ஸூக்ஷ்மாந் அல்பாந்
ஆத்மமாத்ராஸு ஸ்வாம்ஸசேதநேஷு ஸம்யோஜ்ய ஸர்வப்ராணிந: ஸஸர்ஜேத்யர்த:²
|

விங்க³ஸரீரம் நிரூபிதம் | ஸ்தூ²ஸஸரீரோத்பத்திருச்சயதே |

த³ஸகூ³ணிதமஹத்தத்த்வமத⁴யே⁵ஹங்காரோ⁵ஹங்காரஸ்யாபி த³ஸகூ³ணிதஸ்ய
மத⁴யே
வ்யோம வ்யோம்நோ⁵பி த³ஸகூ³ணிதஸ்ய மத⁴யே வாயுர்வாயோரபி த³ஸகூ³ணிதஸ்ய
மத⁴யே

தேஜ: தேஜஸோ⁵பி த³ஸகூ³ணிதஸ்ய மத⁴யே ஜலம் ஜலஸ்யாபி த³ஸகூ³ணிதஸ்ய
மத⁴யே ப்ரு²தி²வீ ஸமுத்பத்த³யதே | ஸைவ ஸ்தூ²ஸஸரீரஸ்ய பீ³ஜம் | ததே³வ ச
ப்ரு²தி²வீரூபம் பீ³ஜமண்ட³ரூபேண பரிணமதே | தஸ்யாபி த³ஸகூ³ணிதஸ்யாண்ட³ரூபஸ்ய
ப்ரு²தி²வ்யாவரணஸ்ய மத⁴யே சதூர்த³ஸபூ⁴வநாத்மகம் ஸ்வயம்ப⁴வம் ஸ்தூ²ஸஸரீரம்
தத்ஸங்கல்பாதே³வோத்பத்த³யதே | தேநைவ ஸரீரேண ஸ்வயம்பூ⁴ர்நாராயண
இத்யுச்சயதே |

தது³க்தம் மநூநா ஸ்வயம்ப⁴வம் ப்ரக்ரு²த்ய |

ஸோ⁵பி⁴த்யாய ஸரீராத் ஸ்வாத் ஸிஸ்ரு²க்ஷூர்விவிதா:⁴ ப்ரஜா: |

அப ஏவ ஸஸர்ஜாதௌ³ தாஸு பீ³ஜமவாஸ்ரு²ஜத் ||

தத³ண்ட³மப⁴வத்³தை⁴மம் ஸஹஸ்ராம்ஸு³ஸமப்ரப⁴ம் |

தஸ்மிந் ஜஜ்ஞே ஸ்வயம் ப்³ரஹ்மா ஸர்வலோகபிதாமஹ: ||

ஸ வை ஸரீர் ப்ரத²ம: ஸ வை புருஷ உச்சயதே |

ஆதி³கர்தா ஸ பூ⁴தாநாம் ப்³ரஹ்மா³க்³ரே ஸமவர்த்த ||

ஆபே நாரா இதி ப்ரோக்தா ஆபோ வை நரஸூநவ: |

தா யத்யஸ்யாயநம் பூர்வம் தேந நாராயண: ஸ்ம்ருத்: ||

இத்யாதி³நேதி | தத ஏவ சாதி³புருஷாத் வ்யஷ்டிபுருஷாணம் விபா⁴கா³த³ந்தே ச
தத்ரைவ லயாத் ஸ ஏவ சைச ஆத்மேதி ஸ்ருதிஸ்ம்ரு³த்யோர்வ்யவஹ்ரியதே | அதோ
ந

வ்யவஹாரபரதயா நாராயண ஏவ ஸர்வபூ⁴தாநாமாத்மேதி ஸ்ருதிஸ்ம்ரு³திவிரோத⁴ இதி
|

ததஸ்ச ஸ நாராயணே விராட் ஸரீ¹ ஸ்வநாபி⁴கமலகர்ணிகாஸ்தா²நீயஸ்ய
ஸுமேரோருபரி சதுர்முகா²க்யஸ்வயம்பு⁴வம் ஸ்ரு³ஷ்ட்வா தத்³வாரா⁵ந்யாநபி
வ்யஷ்டிஸரீ¹ண: ஸ்தா²வராந்தாந் ஸஸர்ஜ | ததா² ச ஸ்மர்யதே |

தச்ச²ரீ¹ஸமுத்பந்நை: கார்யைஸ்தை: கரண: ஸஹ |

க்ஷேத்ரஜ்ஞா: ஸமஜாயந்த கா³த்ரேப்யஸ்தஸ்ய தீ⁴மத: ||

இதி | யத்து ஸேஷஸாயினோ நாராயணஸ்ய

நாபி⁴கமலஸ்ரோத்ரசக்ஷுராதி³ப்யஸ்சதுர்முக²ஸ்யாவிர்பா⁴வ:

ஸ்ருயதே தத்³தை³நந்தி³நஸர்கே³ஷ்வேவ கல்பபே⁴தே³ந மந்தவ்யம் |

தை³நந்தி³நப்ரலயேஷ்வேவ ஹி நாராயணஸரீ¹ரே ப்ரவிஸ்யைக்யூ⁴ய ஸுப்தாநாம்

தே³வாநாம் சதுர்முகா²தி³க்ரமேணாவிர்பா⁴வ: ஸேஷஸாயிந: ஸகாஸாத்³க⁴டதே ந

த்வாதி³ஸர்கே³ஷு | தை³நந்தி³நப்ரலய ஏவ லீலாவி³க்³ரஹேண ஸயநாதி³தி |

ததே³வம்

ஸங்க்ஷேபதஸ்சதுர்விம்ஸதிதத்த்வாநி தேஷாம் ஸ்ரு³ஷ்டிபுரூபம் ப்ரயோஜநம் சோக்தம்

|

தத்ர யத்யஸ்யஸமாஜ்ஜாயதே தஸ்ய ததா³பூரணேநைவ ஸ்தி²தி: ததஸ்தஸ்ய

ஸம்ஹாரோ⁵பி

தத்ரைவ ப⁴வதி |

யத்யஸ்யஸமாஜ்ஜாயதே தத்த்வம் தத்தத்ர ப்ரவிலீயதே |

லீயந்தே ப்ரதிலோமாநி ஜாயந்தே சோத்தரோத்தரம் ||

இதி பா⁴ரதாதி³ப்ய இதி | ஏதே ச ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²திஸம்ஹாரரூபா: ஸ்தூ²லா ஏவ

பரிணமாஸ்சதுர்விம்ஸதிதத்த்வாநாம் கூடஸ்த²புருஷவிவேகாய ப்ரத³ர்ஸிதா: |

ஸூக்ஷமா அப்யந்யே ப்ரதிக்ஷணபரிணமா ஏதேஷாம் ஸ்மர்யந்தே | ததா² |

நித்யதா³ ஹ்யங்க்யூ⁴தாநி ப⁴வந்தி ந ப⁴வந்தி ச |

காலேநாலக்ஷயவேகே³ந ஸூக்ஷமத்வாத்தந்ந த்³ரு³ஸ்யதே ||

இதி | அதஸ்ச ஸர்வம் ஜட³வஸ்து பரமார்த²த: ஸர்வதை³வாஸது³ச்சயதே |
ததஸ்ச தஸ்மாத்³விரஜ்யாத்மவை பரமார்த²ஸத்யோ து:³க²பீ⁴ருபி⁴ர்த்³ரஷ்டவ்ய: |
தது³க்தமநுகீ³தாயாம் |

அவ்யக்தபீ³ஜப்ரப⁴வோ பு³தி⁴ஸ்கந்த⁴மயோ மஹாந் |
மஹாஹங்காரவிடப இந்த்³ரியாங்குரகோடர: ||

மஹாபூ⁴தப்ரஸாக²ஸ்ச விஸேஷப்ரதிஸாக²வாந் |
ஸதா³பர்ண: ஸதா³புஷ்ப: ஸுபா⁴ஸுப⁴ப²லோத³ய: ||

ஆஜீவ: ஸர்வபூ⁴தாநாம் ப்³ரஹ்மவ்ரு'த்த: ஸநாதந: |
ஏதஜ்ஜ்ஞாத்வா ச தத்தவேந ஜ்ஞானேந பரமாஸிநா ||

சி²த்த்வா சாக்ஷரதாம் ப்ராப்ய ஜஹாதி ம்ரு'த்யஜ்நமநீ |

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷுவிரசிதே ஸாங்க்யஸாரே விவேகப்ரதியோகி³நாம்
ப்ரக்ரு'த்யாதீ³நாம் ஸ்வரூபபரிச்சே²த:³ || * ||

இதி ஸாங்க்யஸாரஸ்ய பூர்வபா⁴க:³ ||

அதோ²த்தரபா⁴க:³ ||

ப்ரத²ம: பரிச்சே²த:³ ||

அத² ஸிஷ்யை: ஸுகே²நைவ க்³ரஹீதும் பத்³யமாலயா |
விவேகஸ்யாநுயோக்யாத்மா புருஷாக்²யோ நிரூப்யதே || 1 ||

தத்ர ஸாமாந்யத: ஸித்³தோ⁴ ஜானே⁵ஹமிதி தீ⁴ப³லாத் |
த்³ரஷ்டா⁵தோ நித்யவிப்⁴வாதி³த⁴ர்மைரேவ ஸ ஸாத்யதே || 2 ||

போ⁴க்தா நித்யஸ்தத³ர்த²வாத் தத்கர்மோத்பாதி³தத்வத: |
மஹதா³தி³விகாராணம் ஸர்வேஷாமவிஸேஷத: || 3 ||

அபி சாத்³ரு'ஷ்டஸம்ஸ்காராதா⁴ரத்வாத்³பீ³ஜருபத: |
தீ⁴ரநாதி³ரதோ⁵ஸ்யாஸ்ச ஸித்³தா⁴ போ⁴க்துரநாதி³தா || 4 ||

ஸ்வஸ்வாமிபா⁴வாநாதி³த்வம்ரு'தே போ⁴க்த்ரு'வ்யவஸ்தி²தே: |
ஸ்வப⁴க்த்வ்ரு'த்திஸம்ஸ்காரவத்த்வம் ஸ்வத்வம் து பு³த்³தி⁴ஷு || 5 ||

ஸ்வாம்யம் ஸ்வநிஷ்ட²ஸம்ஸ்காரஹேதுவ்ரு'த்தேஸ்ச போ⁴க்தரி |

அதர்ச க⁴டதே ஸ்வத்வநாஸே கைவல்யமாத்மந: || 6 ||

போ⁴க்துஸ்சாநாதி³பா⁴வஸ்ய விநாஸே ஹேத்வஸம்ப⁴வாத் |

ந நாஸோ போ⁴க்துரஸ்தீதி போ⁴க்தா நித்யோ ஹி ஸித்⁴யதி || 7 ||

ஜந்யோ ஜ்ஞாநப்ரகாஸோ⁵ஸ்ய நித்யத்வே து ந யுஜ்யதே |

ந ஹ்யப்ரகாஸே குத்ராபி ப்ரகாஸோத்பத்திரீக்ஷயதே || 8 ||

கார்யே ப்ரகாஸாக்²யகு³ணே⁵வயவாநாம் ஹி தத்³கு³ண: |

காரணம் தேந நாநித்ய: ப்ரகாஸோ நித்யவஸ்துநி || 9 ||

ப்ரகாஸாஸ்யஸம்யோகா³த் ப்ரகாஸபூ⁴ம இந்த⁴நே |

ஆத்³ர்ஸே சாவ்ரு³தே³ர்ப⁴ங்கா³த் ப்ரகாஸோத்பத்திவி⁴ர்ம: || 10 ||

தஸ்மாந்நித்யாத்மநோ ஜ்ஞாநம் நித்யம் வாச்யம் ததா²ஸதி |

லாக⁴வாஜ்ஜ்ஞாநமேவாத்மா நிராதா⁴ர: ப்ரகல்பயதே || 11 ||

அநாஸரிதயா த்³ர்வ்யம் ஸம்யோகா³தே³ஸ்ச தந்மதம் |

அதோ ஜ்ஞாநே⁵ஹமித்யாதி³பு³த்³தி⁴ர்ப்யுபபத்³யதே || 12 ||

பிண்டே³ஹந்தீ⁴ர்ஹி மூடா⁴நாம் த்⁴ருவைவாநாதி³தோ³ஷத: |

ஸம்யோகா³த்தத்ர பிண்டே³ து ஜ்ஞாநவத்த்வமதி: ப்ரமா || 13 ||

ஸந்து வா⁵⁵தே⁴யதா⁵ல்பத்வஜந்மநாஸாதி³பு³த்³ய: |

ஸ்ரோத்ரஸ்ய நப⁴ஸீவார்த²ஜ்ஞாநஸ்ய ஜ்ஞாநமாத்ரகே || 14 ||

தஸ்மால்லாக⁴வதர்கேண பா³த⁴காபா⁴வதஸ்ததா² |

ஸ்ருத்யாதி³பி⁴ஸ்ச நித்யாத்மா சித்³ரூபேணவ ஸித்⁴யதி || 15 ||

தஜ்ஜ்ஞாநம் விபு⁴ நித்யத்வாத்³தே³ஹவ்யாபிதயா⁵பி ச |

மத்⁴யத்வே நாஸரிதா ஹி ஸ்யாத்³ணுத்வே வா⁵ல்பதே³ஸதா || 16 ||

விபு⁴த்வே⁵பி ஸ்வதீ⁴வ்ரு³த்தேரேவ ஸாக்ஷாந்நிரீக்ஷணாத் |

ந ஸர்வத்ர ஸதா³ ஸர்வபா⁴நம் ஜ்ஞாநே ப்ரஸஜ்யதே || 17 ||

அர்த்²பா⁴நம் சிதாவர்த²ப்ரதிபி³ம்போ³ மதோ பு³தை:⁴ |

வ்ரு³த்தேரேவ சித்தௌ ஸாக்ஷாத்²ப்ரதிபி³ம்ப³நயோக்³யதா || 18 ||

அதோ⁵ஸங்கே³பி கூடஸ்த²சைதந்யே விபு⁴நி த்⁴ருவே |

வ்ரு³த்தித்³வாரகமேவாந்யபா⁴நம் ப²லப³லாந் மதம் || 19 ||

அந்வயவ்யதிரேகாப்யாம் வ்ருத்திஜந்யதயா⁵கி²ல: |
 வ்ருத்தயைகாதி⁴கரண்யேந காமாதி³ர்தீ⁴ஷு நாத்தமஸு || 20 ||

அதோ⁵ந்த:ஸ்வவிகாராணம் ஸ்வஸ்வபு³த்தி⁴ஷ்வவஸ்தி²தே: |
 கூடாஸ்த² ஏவ ஸர்வோ⁵பி சிதா³காஸக³ண: ஸம: || 21 ||

நித்யஸு³த்தோ⁴ நித்யபு³த்தோ⁴ நித்யமுக்க்தோ நிரஞ்ஜந: |
 ஸ்வப்ரகாஸோ நிராதா⁴ர: ப்ரதீ³ப: ஸர்வவஸ்துஷு || 22 ||

நந்வேவமேகதைவாஸ்து லாக⁴வாதா³த்தமநாம் ஸ்வவத் |
 தீ⁴ஷ்வவேவ ஸுக²து:³கா²தி³வைத⁴ர்மயாதி³தி சேந்ந தத் || 23 ||

போ⁴கா³போ⁴கா³தி³வைத⁴ர்மயே²ணகருபே⁵பி சித³க³ணே |
 ஸ்ருதிஸம்³ரு³தி⁴யாமுக்க்தேந பே⁴த³ஸித்³தே:⁴ பரஸ்பரம் || 24 ||

ஸுகா²தி³ப்ரதிபி³ம்பா⁴த்தமா போ⁴கோ³ஶ்யஸ்ய ந வஸ்துத: |
 ததா²ஶ்யஸ்ய சிதௌ பா⁴வாபா⁴வௌ ஸ்யாதாம் ஹி பே⁴த³கௌ || 25 ||

ஓபாதி⁴கௌ யதா² ஸ்யாமராகௌ³ ஸ்ப²டிகபே⁴த³கௌ |
 ஸ்வத்³ரு³ஷ்டாந்தஸ்ச விஷமோ வைத⁴ர்மயாஸித்³தி⁴தோ⁵ம்ப்³ரே || 26 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு³விரசிதே ஸாங்க்யஸாரே புருஷஸ்வரூபபரிச்சே²த:³ || * ||

அத² த்³விதீய: பரிச்சே²த:³ ||

அதா²த்தமாநாத்தமவைத⁴ர்மயே கு³ணதோ³ஷாத்தமகே தயோ: |
 வக்ஷயே விஸ்தாரதோ யேந விவேகோ⁵தி³ஸ்ப²டோ ப⁴வேத் || 1 ||

ஸாமாந்யாத்தமக⁴நாகாஸே ஸாந்நித்⁴யேரிதஸுத்திபி:⁴ |
 ஜாயதே லீயதே பூ⁴த்வா பூ⁴யோ⁵யம் ஜக³த³ம்பு³த:³ || 2 ||

த்ரிகு³ணத்தமகஸுத்தீநாம் பரிணாமைரதஸ்சிதி: |
 ஆதா⁴ரவித⁴யா விஸ்வோபாதா³நமவிகாரத: || 3 ||

யதா²ஶ்²த⁴ரதயா தோயம் த⁴ரோபாதா³நமிஷ்யதே |
 ஸ்வஸ்த²பார்தி²வதந்மாத்தரத்³வாரே²ணவம் சிதிர்மதா || 4 ||

அதோ ஜக³து³பாதா³நமபி ப்³ரஹ்மாவிகாரத: |
 கூடஸ்த²நித்யபர்யாயபரமார்த²ஸது³ச்ச்யதே || 5 ||

ஸ்வார்த²த்வாத் ஸ்வாநுபூ⁴த்யா ச ஸித்³த⁴த்வாத் பரமார்த²ஸத் |
ஸ்வத: ஸ்தி²த்யா ஸ்வத: ஸித்³த⁴யா லோகை: ஸந்நிதி ஹீர்யதே || 6 ||

ப்ரதிக்ஷணவிகாரேண தைஸ்தை ரூபைரபாயத: |
ப்ரக்ரு³த்யாதி³ரஸத் ஸர்வோ ஜடா³ர்தோ²ஶப்³தௌ⁴ தரங்க³வத் || 7 ||

யத்து காலாந்தரேணாபி நாந்யஸம்ஜ்ஞாமுபைதி வை |
பரிணாமாதி³ஸம்பூ⁴தாம் தத்³வஸ்த்வித்யாதி³கஸம்ரு³தே: || 8 ||

பரார்தா²தீ⁴நஸத்த்வாச்ச பரத்³ரு³ஷ்ட்யா ச ஸித்³தி⁴த: |
பரத: ஸந்நஸந்நேவ தத்பராபேக்ஷயா மத: || 9 ||

ஸதோ⁵ஸ்தித்வம் து நாஸத்தா நாஸ்தித்வே ஸத்யதா குத: |
இதி கா³ருட³தஸ்ஸைவம் ஸத³ஸத்த்வவ்வஸ்தி²தே: || 10 ||

அதோ ந ஸந்நாஸதி³த³ம் ஜக³த் ஸத³ஸதா³த்மகம் |
அஸத்³விஷயகத்வாச்ச தஸ்ய தீ⁴ஸ்தாத்³விகோ ப்⁴ரம: || 11 ||

ஜக³த்³வ்ரு³க்ஷஸ்ய சைதந்யம் ஸாரோ⁵ஸாரஸ்ததே²தரத் |
ப்ரபஞ்சஸ்ய ஸ்தி²ராம்ஸோ ஹி சிதிரேவாவிகாரத: || 12 ||

தத³ந்யத³கி²லம் துச்ச²மஸாரத்வாது³தீ³ர்யதே |
ததா²ஶ்ரு³த்மஸச்சாபி தத³பேக்ஷாஸ்தி²ரத்வத: || 13 ||

ஏவம்விதை⁴வாத்மஸத்தா அந்யாஸத்தா ச த³ர்ஸிதா |
வாஸிஷ்டா²தௌ³ விஸ்தரதோ யதா² லேஸாத்தது³ச்சயதே || 14 ||

ஸ்வப்நோ ஜாக்³ரத்யஸத்³ரூப: ஸ்வப்நே ஜாக்³ரத³ஸத்³வபு: |
ம்ரு³திர்ஜந்மந்யஸத்³ரூபா ம்ரு³தௌ ஜந்மாப்யஸந்மயம் || 15 ||

ஜக³ந்மயீ ப்⁴ராந்திரிதி ந கதா³பி ந வித்³யதே |
வித்³யதே ந கதா³சிச்ச ஜலபு³த்³பு³த்³வத் ஸ்தி²தம் || 16 ||

ஆத்மைவாஸ்தி பரம் ஸத்யம் நாந்யா: ஸம்ஸாரத்³ரு³ஷ்டய: |
ஸூக்திகாரஜதம் யத்³வத்³யதா² மரும³சிகா || 17 ||

அஸ்தி ஸர்வக³தம் ஶாந்தம் பரமாத்மக⁴நம் ஶூசி |
அசிந்த்யசிந்மாத்ரவபு: பரமகாஸமாததம் || 18 ||

தத்ஸர்வக³ம் ஸர்வஸக்தி ஸர்வம் ஸர்வாத்மகம் ஸ்வயம் |
யத்ர யத்ர யதோ²தே³தி யதா²ஶ்ஸ³ஸ்தே தத்ர தத்ர வை || 19 ||

ஆவிர்⁴வதிரோபா⁴வமயாஸ்த்ரிபு⁴வநோர்மய: |

ஸ்பு²ரந்த்யதிததே யஸ்மிந் மராவிவ மர்சய: || 20 ||

அஸதேவ ஸதீ தோயநத்³யேவ லஹீ சலா |

மநஸேவேந்த்³ரஜாலஹீர்ஜாக³தீ ப்ரவிதந்யதே || 21 ||

ப்³ரஹ்மண தந்யதே விஸ்வம் மநஸைவ ஸ்வயம்பு⁴வா |

மநோமயமதோ விஸ்வம் யந்நாம பரித்³ரு³ஸ்யதே || 22 ||

யோ ஹ்யஸூத்³த⁴மதிர்மூடோ⁴ ரூடோ⁴ ந விததே பதே³ |

வஜ்ரஸாரமித்³ம் தஸ்ய ஜக³த³ஸ்த்யஸதே³வ ஸத் || 23 ||

அப்யுத்³பந்நஸ்ய கநகே காநகே கடகே யதா² |

கடகஜ்ஞப்திரேவாஸ்தி ந மநாக³பி ஹேமதீ:⁴ || 24 ||

ததா²ஸூஞஸ்ய புராகா³ரநக³நாகே³ந்த்³ரபா⁴ஸூரா |

இயம் த்³ரு³ஸ்யத்³ரு³கே³வாஸ்தி ந த்வந்யா பரமார்த்²த்³ரு³க் || 25 ||

இத்யாதி³வாக்யைர்வாஸிஷ்டே² நாத்யந்தாஸத்யதோதி³தா |

ஜக³தோ³பரவாக்யைர்ஹி ஸத்கார்யம் ப்ராக்ரு³தம் மதம் || 26 ||

நாமரூபவிநிர்முத்தம் யஸ்மிந் ஸந்திஷ்ட²தே ஜக³த் |

தமாஹும் ப்ரக்ரு³தம் கேசிந் மாயாமேகே³பரே த்வணூந் || 27 ||

ஸுஷு³ப்தாவஸ்த²யா சக்ரபத்³மரேகா²ஸிலோத³ரே |

யதா² ஸ்தி²தா சிதேரந்தஸ்ததே²யம் ஜக³தா³வலீ || 28 ||

ப்ரக்ரு³திவ்ரததிர்வ்யோம்நி ஜாதா ப்³ரஹ்மாண்ட³ஸத்ப²லா |

இத்யாதி³வாக்யை: ஸாங்க்யீயஸத்கார்யாத்³புவர்ணநாத் || 29 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு³விரசிதே ஸாங்க்யஸாரே ஆத்மாநாத்மநோ:

ஸத்யத்வாஸத்யத்வவைத⁴ர்மயபரிச்சே²த:³ || * ||

அத² த்ரு³தீய: பரிச்சே²த:³ ||

ததே³வாத்மந: ஸத்தா த்³ர்ஸிதா³ந்யவிலக்ஷணா |

அத² சித்³ரூபதாம் வக்ஷயே பு³த்³தி⁴வ்ரு³த்திவிலக்ஷணம் || 1 ||

அநுபூ⁴திஸ்சிதி³ர்போ³தோ⁴ வேத³நம் சோச்யதே புமாந் |
 வேத³யம் ஜட³ம் தமோ⁵ஜ்ஞாநம் ப்ரதா⁴நாதி³கமுச்யதே || 2 ||
 வேத³நம் வேத³யஸம்ப³ந்தா⁴தே³வ வேத்த்ரபி⁴தீ⁴யதே |
 யதா² ப்ரகாஸ்யஸம்ப³ந்தா⁴த் ப்ரகாஸோ⁵பி ப்ரகாஸக: || 3 ||
 யதா² வா⁵ர்தோ²பராகே³ண பா⁴நமர்த²ஸ்ய பா⁴ஸகம் |
 ஏவம் வேத³யோபரக்தஸ்யாஸ்வாம்ஸஸ்யாதா⁴ரதாம்⁵ஸரிநி || 4 ||
 அஸங்கா³யாம் சிதௌ வேத³யோபராகோ³ஸயம் ந தீ⁴ஷ்விவ |
 கிந்து ஸாக்ஷாத³த்³வாரதோ வா சிதி தத்³ப்ரதிபி³ம்³ப³நம் || 5 ||
 பா³ஹ்யம் வ்ரு³த்த்யாக்²யகரணா⁴வாத³நுபராக³த: |
 சிதிர்நைவேக்ஷதே சேத்யம் விபு⁴த்வே⁵பி ச ஸர்வத: || 6 ||
 ததா² சித³பி வ்ரு³த்த்யாக்²யகரணா⁴வதோ⁵ர்த²வத் |
 ஸ்வகோ³சராம் வ்ரு³த்திம்³ரு³தே திஷ்ட²த்யஜ்ஞாதஸத்தயா || 7 ||
 ததே³வம் சிந்நிராகாரா ப்ரகாஸாகாஸரூபிணீ |
 திஷ்ட²த்யவ்யக்தரூபா ச மோக்ஷாதௌ³ வ்ரு³த்த்யபா⁴வத: || 8 ||
 பு³த்தி⁴வ்ரு³த்திஸ்து ஸாகாரா பரிச்சி³ந்நா ச தீ³பவத் |
 வ்யக்தா ச ஸர்வதா³ தத்³வத³ஸங்க்²யாக்ஷணப⁴ங்கு³ரா || 9 ||
 ஜடா³ ச பரத்³ரு³ஸ்யத்வாத்³க⁴டதீ³பாதி³வந் மதா |
 வ்ரு³த்தே: ப்ரகாஸதா த்வர்தா²காரத்வாத³க்ஷதைவ ஹி || 10 ||
 யதா²ஸ்யாகாரதார்ஹத்வாதா³தீ³ர்ஸஸ்தத்³ப்ரகாஸக: |
 ஸர்வாகாரத்வயோக்³யத்வாத் ஸைவம் ஸர்வப்ரகாஸிகா || 11 ||
 ந புநர்வ்ரு³த்தி³ரஷ்ட்ரு³த்வம் சிதஸ்தத்³பி⁴ந்நத்³ரஷ்ட்ரு³தா |
 வ்ரு³த்தே³யதோ கௌ³ரவம் ஸ்யாத்³த்³வயோர்ஜ்ஞாத்ரு³த்வகல்பநே || 12 ||
 பு³த்த⁴யாரூ⁴ம் த்வந்யவஸ்து தத்³த்³வாரா ப்ரதிபி³ம்³பி³தம் |
 பஸ்யத்தயநுப⁴வோ நாந்யோ த்³ரஷ்டா பு³த்த⁴யாதி³கோ⁵கி²ல: || 13 ||
 இத்யேவம் பு³த்தி⁴வ்ரு³த்தி⁴யோ வைலக்ஷண்யம் சிதீ³ரிதம் |
 சித³சித்த்வாக்²யவைத⁴ர்ம்யம் தே³ஹாதி³ப்⁴ய: ஸ்பு²டந்த்வித³ம் || 14 ||
 அந்யோந்யப்ரதிபி³ம்³பே³ந ஸாரூப்யாத்³வ்ரு³திபோ³த⁴யோ: |
 போ³த⁴வ்யவஹ்ரு³திர்வ்ரு³த்தௌ லோஹே⁵க்³நிவ்யவஹாரவத் || 15 ||

நைவால்பு³த்³யாஸக்யோ⁵யம் விவேகோ வ்ரு³த்திபோ³த⁴யோ: |
தார்கிகா யத்ர ஸம்மடா⁴ ஸாங்க்யநாம ஸ்ரேஷ்ட²தா யத: || 16 ||

விஜ்ஞாநவாதி³நோ பெள³த்³தா⁴ வ்ரு³த்திபோ³தா⁴விவேகத: |
ஜ்ஞாதாத்மத்வஸ்ருதௌ மடா⁴ மேநிரே க்ஷணிகாம் சிதிம் || 17 ||

ஸத்த்வபும்ஸோ விவேகோ⁵யம் வ்ரு³த்தித்³போ³த⁴ரூபயோ: |
நாஸக்ய: ஸுதி⁴யாம் யத்³வத்³த⁴ம்ஸாநாம் க்ஷீரநீரயோ: || 18 ||

ஏத³ந்தஸ்ச ஸம்ஸாரோ மோக்ஷாஸ்தத்ரைவ ஸம்ஸ்தி²த: |
யத்³வ்ரு³த்தி⁴யோ விவேகேந தத்³போ³த⁴ஸ்யாவதா⁴ரணம் || 19 ||

ஸர்வோ⁵ப்யநுப⁴வம் வேத³ ந கஸ்சித³பி வேத³தாம் |
விவேகமாத்ரம்ஸமிந் ஹி பா⁴ஸமாநே⁵ப்யபேக்ஷதே || 20 ||

ஆத்மா விவேக்தும் பா³ஹ்யார்தே² ந ஸக்யோ வ்ரு³த்திமிஸ்ரணத் |
அதோ வ்ரு³த்தௌ விவேக்தவ்யோ வ்ரு³த்திபோ³த⁴தயைவ ஸ: || 21 ||

யதா² பு³த்³யா விவேகார்ஹோ நாக்³நிரங்கா³ரமிஸ்ரணத் |
ஸோ⁵ங்கா³ரே து விவேகார்ஹோ காஷ்ட²த³க்³த்⁴ரு⁴யதா ஸ்பு²டம் || 22 ||

அதஏவ ஸ்ருதௌ ஸ்வப்நே த்³ரு³ஸ்யவ்ரு³த்திவிவேகத: |
ஸ்வயஞ்ஜ்யோதி:ஸ்வநுபேண தஸ்யா த்³ரஷ்டா ப்ரத³ர்ஸித: || 23 ||

ஸாக்ஷாத் ப்ரகாஸோ யோ யஸ்ய ஸ தத்³பி⁴ந்நோ மதோ பு³தை⁴ |
க⁴டாதி³யோ யதா²SSலோக ஆலோகாச்சாபி வ்ரு³த்தய: || 24 ||

வ்ரு³த்தே: ஸாக்ஷாத் ப்ரகாஸத்வாத்³தோ⁵நுப⁴வநுபக: |
வ்ரு³த்தி⁴யோ பி⁴ந்ந ஆத்மேதி ஸீ⁴ரோ மார்க: ³ஸ்வத³ர்ஸநே || 25 ||

ஏவமாதி³ப்ரகாரேண பு³த்³தி⁴ஸத்த்வப்ரகாஸத: |
விலக்ஷணதயா னித்³த⁴ஸ்சித்ப்ரகாஸோ⁵ஸ்ய பா⁴ஸக: || 26 ||

ஸ்வப்நதே³ஹாதி³த்³ரு³ஷ்டாந்தைஸ்தஸமாச்ச²ருத்யாதி³த்³ர்ஸிதை: |
ஜாக்³ரத்³தே³ஹேந்த³ரியார்தே²ப்யஸ்சிதி³ர்ஸிந்நதயா மதா || 27 ||

ஸ்வப்நே தே³ஹாதி³கம் ஸர்வம் சித்³பி⁴ந்நம் சிதி பா⁴ஸதே |
ஜாக்³ரத்யேவம் விஸேஷஸ்து யத்³பா³ஹ்யமபி பா⁴ஸதே || 28 ||

ஸ்வப்நே மநோமயத்வாச்ச ஸாக்ஷாச்சித்³விஷயோ⁵கி²லம் |

கரணத்³வாரதோ பா³ஹ்யம் சிதோ ஜாக்³ரதி கோ³சர: || 29 ||

ஸர்வம் தே³ஹாதி³கம் ஸ்வப்நஜாக்³ரதோரேகருபத: |

பா⁴தி சித்³வ்யோம்நி நாத்ரார்த²பா³ஹ்யாந்தர்பே⁴த³தோ பி⁴தா³ || 30 ||

சித்³வ்யோம்நி வாஸநாதோ தீ:⁴ ப்ரமாணுத்³வா³ஶ்ரத்²ருபிணீ |

ததஸ்சிதோ³ஶ்ரத்²பா⁴நம் யத் தத் ஸமம் ஸ்வப்நஜாக்³ரதோ: || 31 ||

ததி³த³ம் ஸ்வாநுபூ⁴த்யைவ ப்ரோச்யதே ந பரோக்ஷத: |

ஸ்வப்நத்³ரு³ஷ்டாந்தஸத்³ரு³ஸோ நோபாயோ³ஸ்த்யாத்மத³ர்ஸநே || 32 ||

ஸுஷுப்தௌ ஹி யதா² ஸ்வப்நே ஸ்வாத்மந்யேவேக்ஷதே³கி²லம் |

ஆத்மாநம் சைகதே³ஸஸ்த²ம் மந்யதே ஜாக்³ரே ததா² || 33 ||

ஸுஷுப்திராத்மநஸ்தத்த்வம் ஸ்வரூபாவஸ்தி²தேஸ்ததா³ |

ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நௌ மாயிகௌ து ம்ரு³ஷாஸாநுப்யதோ தி⁴யா || 34 ||

பு³த்தே:⁴ ஸுஷுப்திஸ்தமஸா³ஶ்வரணம் தத்³விலக்ஷண |

சிதே: ஸுஷுப்திர்வ்ரு³த்த்யாக்²யத்³ரு³ஸ்யாவரணஸூ³ந்யதா || 35 ||

பூர்ண: கூடஸ்த²நித்யஸ்ச ஸ்வஸ்வதீ⁴மாத்ரவ்ரு³த்தி³ரு³க் |

வ்ரு³த்த்யாக்²யத்³ரு³ஸ்யவிரஹாத் ஸர்வதா³ நேக்ஷதே புமாந் || 36 ||

வ்ரு³த்திதே³ஸே யதா² போ³த⁴ஸ்ததா² ஸர்வத்ர ஸர்வதா³ |

வ்ரு³தை²வ தப்யதே மூடை⁴ர்வ்யயநாஸாதி³நா³ஶ்ரத்மந: || 37 ||

து:³க²போ⁴க³மஹாரோக³நிதா³நம் தே³ஹகே³ஹிநீ |

பு³த்தி⁴ர்ந த்யஜ்யதே மூடை⁴ர்மஹாநித்³ராஸுக²ம் யத: || 38 ||

அநாதி³பு³த்தி⁴கா³ர்ஹஸ்த²யம் விவேகஸ்த்யஜ்யதே ந சேத் |

ந மோக்ஷா பா³ஹ்யஸந்ந்யாஸாதி³ஹாமுத்ராஸுக²ம் பரம் || 39 ||

ஸமசிந்மாத்ரரூபேஷு ஸ்வபராத்மஸு ஸர்வதா³ |

பு³த்தி⁴மாத்ரவிவேகேந ஸ்வபராதி³பி⁴தா³ ம்ரு³ஷா || 40 ||

சிந்மாத்ரே நிர்கு³ணே ஸ்வாமிந்யாரோப்யைவாத்மகர்த்ரு³தாம் |

ஸ்வாம்யவஜ்ஞாபராதே⁴ந வத்⁴யதே தீ:⁴ ஸ்வகர்மபி:⁴ || 41 ||

ஸாத்⁴வீ து தீ:⁴ பதிம் த்³ரு³ஷ்ட்வா யாதா²தத்²யேந தத்பரா |

இஹாநந்த³மயீ சாந்தே பதிதே³ஹே லயம் வ்ரஜேத் || 42 ||

நாஹம் கர்தா ஸுகீ² து:³கீ² சிந்மாத்தராகாஸரூபக: |

ஏவம் நாத²ம் சிந்தயந்தீ ந பத்யுந்து:³க²போ⁴க³தா³ || 43 ||

இதி ஸீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷுவிரசிதே ஸாங்க்யஸாரே

ஆத்மாநாத்மநோஸ்சித³சித்த்வவைத⁴ர்மயபரிச்சே²த:³ || * ||

அத² சதுர்த:² பரிச்சே²த:³ ||

இத்யேவமாத்தமந: ப்ரோக்தோ பு³த³த⁴யாதி³ப⁴யோ விலக்ஷண: |

சித்ப்ரகாஸோ⁵து⁴நா⁵⁵நந்த³ரூபதா வக்ஷயதே ததா² || 1 ||

து:³க²ம் காமஸுகா²பேக்ஷா ஸுக²ம் து:³க²ஸுகா²த்யய: |

இதி ஸ்ம்ரு³தே: ஸுகா²த்மத்வம் நித்யநிந்து:³க²தா⁵⁵த்மந: || 2 ||

பரிபா⁴ஷாப³லாத்³ரூடி⁴பா³த:⁴ ஸர்வத்ர ஸம்மத: |

அந்யதா² பரிபா⁴ஷேயம் மோக்ஷஸாஸ்த்ரே ப⁴வேத்³வ்ரு³தா² || 3 ||

யத்³வா பரோக்ஷவாதே³ந பரமப்ரியதாப்தயே |

ரூபிகா ஸுக²கீ:³ பும்ஸி விபு⁴த்வாப்த்யை ஸ்வஸப்³த³வத் || 4 ||

நாநந்த³ம் ந நிராநந்த³மித்யாதி³ஸ்ருதிபி:⁴ ஸ்பு²டம் |

ஆத்மந்யாநந்த³ரூபத்வநிஷேதா⁴த்³யுக்திஸம்யுதாத் || 5 ||

உபாஸாத்³யர்த²ஸூந்யத்வாந்நேதி நேதி ஸ்ருதேஸ்ததா² |

நிஷேத⁴வாக்யம் ப³லவத்³விதி⁴வாக்யாதி³தி ஸ்தி²தி: || 6 ||

நிர்நிராநந்த³மிதி ச ஸ்வோபாத்⁴யாநந்த³போ⁴க்த்ரு³தாம் |

ஸ்வாமித்வரூபிணீம் வக்தி ந நிர்⁴ந இதீவ ஹி || 7 ||

ப்ரேயோ⁵ந்யஸ்மாச்ச ஸர்வஸ்மாதி³தி ஸ்ருத்யா ஸுகா²த³பி |

உக்த ஆத்மா ப்ரியஸ்தஸ்ய ஸுக²த்வோக்திஸ்ச நோசிதா || 8 ||

ஆநந்தா³த்³யா: ப்ரதா⁴நஸ்ய இதி வேதா³ந்தஸூத்ரத: |

வேதா³ந்தே⁵பி ந ஸித்³தா⁴ந்த ஆத்மந: ஸுக²ரூபதா || 9 ||

விஸ்தாராத்³ப்³ரஹ்மமீமாம்ஸாபா⁴ஷ்யே⁵ஸ்மாபி:⁴ பரீக்ஷிதம் |

சிதேரஸுக²ரூபத்வம் ப்ரேமா வ்யாக்²யாயதே⁵து⁴நா || 10 ||

மா ந பூ⁴வமஹம் ஸஸ்வத்³பூ⁴யாஸமிதி ரூபக: |

நிர்நிமித்தோ⁵நூராகோ³ ய: ஸ ப்ரேமா பரமஸ்சிதி || 11 ||

அந்யாஸேஷதயா ப³த³தே⁴ ஸ்நேஹோ⁵யம் ந ஸுகே²ஷ்வபி |

அத: ப்ரியதம: ஸ்வாத்மா நாந்யோ⁵தோ ஹ்யதி⁴க: ப்ரிய: || 12 ||

ஆத்மத்வேநாத்மநி ப்ரேமா ந ஸுக²த்வாத்³யபேக்ஷதே |

அஹம் ஸ்யாமிதி சேத்³யஸ்மாத் ஸுக²ம் ஸ்யாமிதி நேஷ்யதே || 13 ||

ததா² ச ஸுக²தாது:³கா²பா⁴வதே வா⁵⁵த்மதா⁵பி ச |

ப்ரேம்ணி ப்ரயோஜிகா வித்³தா⁴ ஸ்வத:ப்ரேமாத்மதைவ து || 14 ||

தஸ்மாத்³வஸ்துத ஆத்மைவ ப்ரியோ நைபாதி⁴கத்வத: |

ஓபாதி⁴கீதரப்ரீதிரஸ்தி²ரத்வாந்ந தாத்³விகீ || 15 ||

ப்ரீதிரந்யத்ர சாநித்யாவிவேகாத்³யை: ஸுகா²தி³ஷு |

ஆத்மப்ரீதிஸ்து நித்யா⁵தோ நித்யாநந்த:³ புமாந் மத: || 16 ||

ஆத்மந: ப்ரியதாம் ப³த³தி⁴ர்யதி³ பஸ்யேத் ஸமாஹிதா |

ஸர்வாதிஸாயிரீம் தர்ஹி ஸுகா²ப்³தௌ⁴ கிம் ந மஜ்ஜதி || 17 ||

ப்ரியத³ர்ஸநதோ ப³த³தே⁴ ஸுக²ம் லோகேஷு த்³ரு'ஸ்யதே |

அதோ⁵நுமேயம் பரமப்ரியத்³ரு'ஷ்ட்யா பரம் ஸுக²ம் || 18 ||

ஆத்மார்த²த்வேந ஸர்வத்ர ப்ரீதிராத்மா ஸ்வத: ப்ரிய: |

இதி ஸஸ்வச்ச²ருதி: ப்ராஹ ஆத்மத்³ரு'ஷ்டிவிதி⁴த்யயா || 19 ||

ததோ⁵ப்யநுபமம் ஜ்ஞேயம் ப்ரியாத்மேக்ஷணத: ஸுக²ம் |

ப⁴ஞ்ஜதே தத் ஸுக²ம் தீ⁴ரா ஜீவந்முக்தா மஹாதி⁴ய: || 20 ||

அந்தராத்மஸுக²ம் ஸத்யமவிஸம்வாதி³ யோகி³நம் |

அபஸ்யந் க்ரு'பணே பா³ஹ்யஸுகா²ர்²தீ² வஞ்சிதோ ஜந: || 21 ||

ஸுகா²ஸயா ப³ஹி: பஸ்யந் தே³ஹீ ஹீந்த்³ரியரந்த்⁴ரகை: |

வாதாயநைர்க்ரு'ஹீத்வா⁵ந்த: ஸுக²ம் வேத்தி ந பா³ஹ்யத்³ரு'க் || 22 ||

து³க²லப்⁴யாந் து:³க²மயாந் பரிணமே⁵திது:³க²தா³ந் |

விஷயோத்தா²ந் ஸுகா²பா⁴ஸாந் தி⁴க் ஸ்வாத்மஸுக²ரோத⁴காந் || 23 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு⁴விரசிதே ஸாங்க்யஸாரே ஆத்மாநாத்மநோ:

ப்ரியாப்ரியத்வவைத⁴ர்மயபரிச்சே²த:³ || * ||

அத² பஞ்சம: பரிச்சே²த:³ ।

பரிச்சே²த³த்ரயேணோக்தம் ஸச்சிதா³நந்த³ரூபகம் ।

கீ³யமாநம் ஸ்ருதிஸம்ரு³த்யோராத்தமநோ லக்ஷணத்ரயம் ॥ 1 ॥

தத்³வைபரீத்யமந்யேஷாம் லக்ஷணம் சேரிதம் ஸ்பு²டம் ।

ஆப்யாம் து கு³ணதோ³ஷாப்யாம் விவேகோ தோ³ஷஹ்ரு³த் பர: ॥ 2 ॥

நைர்கு³ண்யஸகு³ணத்வாதி³வைத⁴ர்மயாண்யபராண்யபி ।

ப³ஹ்ரிநி வக்ஷயே ஸங்க்ஷேபாத் பும்ப்ரக்ரு³த்யோரத: பரம் ॥ 3 ॥

தியோ³ஶ்ரீதா²காரயா வ்ரு³த்தயா ஜநிதத்வாத் ஸுகா²த³ய: ।

ஸாமாநாதி⁴கரண்யேந கல்ப்யந்தே லாக⁴வாத்³ தி⁴யாம் ॥ 4 ॥

மஹதா³தே³ர்ஜ³த்வேந தத்³தே⁴துஸ்ச ஜடோ³ மத: ।

கார்யகாரணஸாஜாத்யம் த்³ரு³ஷ்டம் லோகே ஹி ஸர்வத: ॥ 5 ॥

அத ஆத்மா போ³த⁴மாத்தரதயா ஸித்⁴யதி லாக⁴வாத் ।

கு³ண: ஸர்வே ப்ரக்ரு³த்யாதே³ர்விகாராஸ்சேதரே⁵கி²லா: ॥ 6 ॥

ஆத்மா து நிர்கு³ணஸ்தத்³வத் கூடஸ்த²ஸ்ச மதோ பு³தை:⁴ ।

சிதே: கூடஸ்த²ஸம்ஜ்ஞா து ஸ்தி²ரத்வாத்³ கி³ரிக்கூடவத் ॥ 7 ॥

லேபஸ்சேதரஸம்ப³ந்தே⁴ தத்³ரூபைரூபரக்ததா ।

யதா² விஷயஸம்ப³ந்தா⁴த்³பு³த்தெள⁴ ப⁴வதி வாஸநா ॥ 8 ॥

பா⁴ண்டா³தெள³ த்³ரவ்யயோகா³ச்ச தத்தத்³ரவ்யஸ்ய வாஸநா ।

லேபஹேதுஸ்ச ஸம்ப³ந்த:⁴ ஸங்க:³ ஸம்ப³ந்தி⁴ சாஞ்ஜநம் ॥ 9 ॥

அதோ நிர்ஞ்ஜநோ⁵ஸங்கோ³ நிர்லேபஸ்சோச்யதே புமாந் ।

நப:⁴புஷ்கரபத்ராதி³த்³ரு³ஷ்டாந்தை: பரமர்ஷிபி:⁴ ॥ 10 ॥

சிந்மாத்தராநந்தஸக்த்யப்³தெள⁴ புமர்த²பவநேரிதா: ।

ஸத்த்வாதி³ஸக்தயோ யாந்தி விஸ்வபு³த்³பு³ரூபதாம் ॥ 11 ॥

அத ஈஸஸ்சிதா³த்மைவ ஜக³த: ஸந்நிதா⁴நத: ।

மணிவத் ப்ரேரகத்வேந ஜடா³நாமயஸாமிவ ॥ 12 ॥

புமாநேவ ஜக³த்தகர்தா ஜக³த்³ப⁴ர்தா⁵கி²லேஸ்வர: ।

ஸ்வாம்யர்தே² ம்ரு¹த்யவத்³யஸ்மாஜ்ஜட³வர்க:³ ப்ரவர்ததே || 13 ||

கரணாநி ச தே³ஹேஷு ராஜார்த²மதி⁴காரிவத் |

போ⁴க்³யஜாதம் மநோமந்த்ரிண்யர்பயந்தி ஸ்வப⁴வத: || 14 ||

தைர்போ⁴க்³யையர்புக்³தமாத்மாநமாவேத³யதி தீ⁴ஸ்சிதி |

ஈக்ஷாமாத்ரேண தத்³பு⁴ங்க்தே ராஜேவாத்மா⁵கி²லேஸ்வர: || 15 ||

த⁴நாதே³ரீஸ்வரோ தே³ஹோ தே³ஹஸ்யேந்த்³ரியமீஸ்வரம் |

இந்த்³ரியஸ்யேஸ்வரீ பு³த்³தி⁴ர்பு³த்³தே⁴ராத்மேஸ்வர: பர: || 16 ||

கூடஸ்த²ஸ்யேஸ்வரஸ்யாந்யோ நாஸ்தி ப்ரேரக இத்யத: |

ஈஸ்வரஸ்யாவதி⁴த்வேந த்³ரஷ்டா வை பரமேஸ்வர: || 17 ||

அந்யஸ்யாக்³ந்துகைஸ்வர்யம் ப³ஹுவ்யாபாரஸங்குலம் |

நிர்வ்யாபாரஸ்ய நிர்³தோ³ஷமநாத்³யைஸ்வர்யமாத்மந: || 18 ||

ஸர்வஸக்திமயோ ஹ்யாத்மா ஸக்திமண்ட³லதாண்ட³வ: |

ஸம்ஸாரம் தந்நிவ்ரு³த்திம் ச மாயயா⁵⁵ப்³நோதி ஹேலயா || 19 ||

ஸர்வாதிஸாயி நிர்³தோ³ஷமைஸ்வர்யமித³மாத்மந: |

பஸ்யதோ யோகி³நோ ப்³ராஹ்மமப்யைஸ்வர்யம் த்ரு³ணயதே || 20 ||

பா³ஹ்யஸ்யாத்மோச்யதே தே³ஹோ தே³ஹஸ்யாத்மேந்த்³ரியாணி ச |

பு³த்³தி⁴ராத்மேந்த்³ரியாந்தஸ்ய பு³த்³தே⁴ராத்மா து சிந்நப:⁴ || 21 ||

அத ஆத்மாவதி⁴த்வேந பரமாத்மோச்யதே சிதி: |

ததா²ந்த:கரணீரயோகா³ஜ்ஜீவ இத்யுச்யதே சிதி: || 22 ||

அவித்³யாகார்யரஹித: பரமாத்மநி ச ஸ்ம்ரு³தி: |

யஸ்ய யத்³வ்யாபகம் தஸ்ய தத்³ப்³ரஹ்மா⁵தோ த⁴ராத்³கம் || 23 ||

ப்ரக்ரு³த்யந்தம் ப⁴வேத்³ப்³ரஹ்ம ஸ்வஸ்வகார்யாத்³யபேக்ஷயா |

ஸேஸ்வரே ஸாங்க்யவாதே³பி சிதேரேவாநுமந்யதே || 24 ||

பரே வா பரமாத்மத்வாத்³கம் து ந ஜடே³க்வசித் |

அத்⁴யக்ஷவ்யாபகத்வாப்⁴யாம் பரம் ப்³ரஹ்ம து சேதந: || 25 ||

தஸ்யாத்⁴யக்ஷம் வ்யாபகம் ச ந ஹேதுவித⁴யா⁵ஸ்தி ஹி |

அஸங்க்யாத்மா நபோ⁴ராஸிரவிப⁴க்தைகருபக: || 26 ||

ஸோ⁵த³சி³த³க⁴ந⁴வி³ஜ்³ஞா⁴ந⁴நா⁴த³ம⁴ந⁴ஸ³ம்³ஜ்³க³: |

ப்ர³கா³ஸ³ய³ந³பே³க்ஷ³த்³வாத்³ ஸ்வ³ஸ்ய³ த்³ர³ஷ்ட்³ரு³த³யா³ **5**பி³ ச || 27 ||

ஸ்வ³ப்ர³கா³ஸ: பு³மா³நு³க்த³ இத³ரே³ த³த்³வி³ல³க்ஷ³ண³: |

போ⁴கோ³ஸ³ப்ய³வ³ஹ்ரு³தி: ஸா³ ச³ கூ³ட³ஸ்தே² நா³ஸ்தி³ தீ⁴ஷ்வ³வி³வ || 28 ||

தீ⁴வ்ரு³த்தி³ப்ர³தி³பி³ம்³பா³க்²ய³க³ள³ண³போ⁴கா³ து³ போ⁴க்த்³ரு³தா³ |

ஸா³க்ஷா³த்³தீ⁴வ்ரு³தி³த்³ர³ஷ்ட்³ரு³த்³வாத்³ பு³த்³தி⁴ஸா³க்ஷ³யு³ச்ய³தே³ பு³மா³ந் || 29 ||

வி³நா³ வி³கா³ர³ம்³ த்³ர³ஷ்ட்³ரு³த்³வாத்³ ஸா³க்ஷ³ தூ³க்தோ³கி²ல³ஸ்ய³ ஸ: |

சை³த்யோ³ப³ரா³க³ரு³ப³த்³வாத்³ ஸா³க்ஷி³தா³ஸ்ய³த்³ரு³வா³ சி³த: || 30 ||

உ³ப³ல³க்ஷ³ண³மே³வே³த³ம³பி³ வ்யா³வ்ரு³த்த³யே³ ஜ³டா³த் |

அ³த: பு³மா³ந³நி³ர்தே³ஸ்யோ³ஸ³ணு³ஸ்ச³ ஸ³லி³க்ஷ³ம³ஸ்ச³ க³த்²ய³தே || 31 ||

வி³நா³ த்³ரு³ஸ்ய³ம³த்³ரு³ஸ்ய³த்³வாத்³வ்ய³க்த³ஸ்சோ³ச்ய³தே³ ஸ³த: |

அ³த்³ரு³ஸ்யோ³ த்³ரு³ஸ்ய³தே³ ரா³ஹு³ர்த்³ரு³ஹீ³தே³ந³ ய³தே²ந்³து³நா || 32 ||

அ³த்³ரு³ஸ்யம்³ சா³ஸ்ய³மா³த³ர்³ஸே³ சி³த்³ த³தா² ஸ்வ³ஸ்வ³பு³த்³தி⁴ஷு³ |

சி³தி³ வி³ஸ்³வ³ஸ்ய³ ஸ³ங்க³ஸ்சே³த்³ வி³ஸ்³வ³ம்³ பா⁴ஸே³த³ ஸ³ர்³வ³தா³ || 33 ||

வி³ஸ்³வ³தா⁴ரோ³ஸ்ய³த: ஸ³லி³ந்ய³மி³தி³ சி³த்³கீ³ய³தே³ க²வத் |

த்³ரு³ஸ்ய³தோ³ஷா³ந்³ ம்³ரு³ஷா³பு³த்³தி⁴ர்த்³ரு³ஷ்ட்யா³ரோ³ப்ய³ நி³ர்³ம³லே || 34 ||

ஆ³த³ர்³ஸே³ ம³ல³வ³த்³வ்யோ³ம்³நி³ தோ³ஷத்³ரு³ஷ்ட்யா³ து³ த³ப்ய³தே³ |

வ³ஸ்து³த³ஸ்சி³தி³ நா³ஸ்த்யே³வ³ ம³லோ³ த்³ரு³ஸ்யா³ஸ்³ரி³த: ஸ³தா³ || 35 ||

அ³த³ஸ்ச³ நி³ர்³ம³ல: ஸ்வ³ஸ்தோ² நி³ர்³தோ³ஷஸ்சோ³ச்ய³தே³ பு³மா³ந் |

ஸ³ஜா³தீ³யே³ஷு³ வை³த⁴ர்³ம்³ய³ல³க்ஷ³ண³ நா³ஸ்தி³ ய³த்³பி⁴தா³ || 36 ||

அ³த³ ஆ³த்³மா³ ஸ³ம: ப்³ரோ³க்த³ ஜ³க³ரு³ப்யா³ஸ்ச³ ஸ³ர்³வ³தா³ |

தே³ஹா³த்³ய³க்ஷ³த³யா³ தே³ஹீ³ பு³ர்³ய³பி⁴வ்ய³க்தி³த: பு³மா³ந் || 37 ||

ஏ³கா³கி³ஏ³வா³த³த்³வி³தீ³ய: கே³வ³ல³ஸ்சோ³ச்ய³தே³ து³ ஸ: |

சி³ஸ்ச²க்த்ய³ப்ர³தி³ந்³தே⁴ந்³ ப்³ரோ³ச்ய³தே³ஸ³நா³வ்ரு³த: பு³மா³ந் || 38 ||

ஸ³ர்³வ³ஸ்வா³மி³த³யா³ சா³த்³மா³ க்ஷே³த்ர³ஜ்³ஞ: க்ஷே³த்ர³வே³த³நாத் |

ஹ்ரு³த்³ஸ³ரோ³வ³ர³தீ⁴ப³த்³ம³த்³ல³வ்ரு³த்தி³ஷு³ லீ³லயா || 39 ||

ச³ர³ந்³நி³வா³ந்³தீ³நா³ந்³ பு³ஞ்³ஜா³நோ³ ஹ³ம்³ஸ³ உ³ச்ய³தே³ |

ஹ³கா³ரே³ண³ ப³ஹி³ர்³யா³தி³ ஸ³கா³ரே³ண³ வி³ஸ³ந்³ பு³ந: || 40 ||

ப்ராநவ்ருத்த்யா⁵நய சாபி ப்ராண்யாத்மா ஹம்ஸ உச்சயதே |
ஸாரீராக³நிஹ்ருத்த³யாமகு³ஹாயாம் பு³த்தி⁴பா⁴ர்யயா || 41 ||

வ்யஜ்யமாநஸ்தயா ஸார்த⁴ம் ஸ்வபந்நிவ கு³ஹாஸய: |
த்ரிகு³ணத்தமகமாயாம் ஸ்வாம் ஸாந்நித்⁴யாத் பரிணாமயந் || 42 ||

மாயீதி கத்²யதே சாத்மா ததக்ரு³தாந்ரு³தவேஷத்⁴ருக் |
ஸ்வாந்யேகாத³ஸ பூ⁴தாநி பஞ்சைதாநி து ஷோட³ஸ || 43 ||

பும்ஸ: கலாஸ்தத்தவதஸ்து நிரம்ஸத்வாத் ஸ நிஷ்கல: |
அஹம்ஸப்³த:³ ஸ்வாமிவாசீ ஸ்வாமீ ஸாக்ஷீ து சேதஸ: || 44 ||

அதோ⁵ஹமிதி ஸப்³தே³ந சிந்மாத்ரம் ப்ரோச்சயதே பு³தை:⁴ |
ஸர்வேஸ்வர: ஸர்வவேத்தா ஸர்வகர்தா⁵த்³வய: புமாந் || 45 ||

ஸாமாந்யாது³ச்சயதே யத்³வத்³ ராஜா ஸர்வநராதி⁴ப: |
ஆத்மாத்³வைதஸ்ய ஸுலத்ரேண ஜாதிமாத்ரேண வர்ணநாத் || 46 ||

ப்ரலயே ஹி விஜாதீயத்³வைதஸுந்யத்வமாத்மநாம் |
அஸங்க³த்வாந்நித்யஸுத்³தோ⁴ நித்யபு³த்³த⁴ஸ்ச சித்தவத: || 47 ||

நித்யமுக்தஸ்ததா² நித்யநிந்து:³க²த்வாத் புமாந் மத: |
இத்யாது³கு³ருஸாஸ்த்ரோக்ததி³ஸா ஸ்வாநுப⁴வேந ச || 48 ||

வைத⁴ர்ம்யாதா³த்மநோ⁵நாத்மவிவேக: க்ரியதாம் பு³தை:⁴ |
பரிச்சே²த³சதுஷ்கேண பும்ப்ரக்ரு³த்யோ: ஸுவிஸ்தராத் |
வைத⁴ர்ம்யக³ண உக்தோ⁵யம் த⁴யாயிநாமாஸு முக்தித: ³ || 49 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷுவிரசிதே ஸாங்க்யஸாரே ஆத்மவைத⁴ர்ம்யக³ணபரிச்சே²த: ³
|| * ||

அத² ஷஷ்ட: ² பரிச்சே²த: ³ |

விவேகமேவ ஸத்³புத்த்யா மத்வா தத்³நுபூ⁴யதே |
ராஜயோக³ம் யதா² குர்யாத் ஸமாஸேந தது³ச்சயதே || 1 ||

அஸக்தோ ராஜயோக³ஸ்ய ஹட²யோகே³ஸ்தி⁴காரவாந் |
வாஸிஷ்டே² ச வஸிஷ்டா²ய பு⁴ஸுண்டே³நைவமீரிதம் || 2 ||

ஜ்ஞாநாவ்ருத்தீ ராஜ்யோகே³ ப்ராணயமாஸநே ஹடே² |
 முக்யே தே³ங்க³தயா³ந்யோந்யம் ஸேவ்யே ஸக்த்யநுஸாரத: || 3 ||
 விஷயே³நந்ததோ³ஷா யே ஸ்ருதிஸம்ரு³திஸமீரிதா: |
 த ஆதெள³ பரித்³ரஷ்டவ்யாஸ்சித்தஸ்தை²ர்யாய யோகி³பி:4 || 4 ||
 காமபீ³ஜாந்யநந்தாநி ஸம்ப்ரரோஹந்தி யத்³த்⁴ரு³தி³ |
 தத்ராடவீநிபே⁴ ஜ்ஞாநபுண்யஸஸ்யம் ந வர்த⁴தே || 5 ||
 தோ³ஷத்³ரு³ஷ்டயக்³நிஸந்த³க்³தே⁴ காமபீ³ஜே து சேதஸி |
 கு³ருஸாஸ்த்ரஹலை: க்ரு³ஷ்டே ஸுகேஷத்ரே தத்³விவர்த⁴தே || 6 ||
 ஸத்யேஷ்வஸத்தாம் ப்ரசுராம் ததா² ரம்யேஷ்வரம்யதாம் |
 ஸுகே²ஷு ப்ரசுரம் து:³க²ம் பஸ்யந் தீ⁴ரோ விரஜ்யதே || 7 ||
 ப்³ரஹ்மலோகோ³பி நரகோ விநாஸாமேத்யபூரித: |
 யுக்தஸ்ச ஸ்வாதி⁴கைரந்யைஸ்த்ரைகு³ண்யாத³பி து:³க²யுக்த || 8 ||
 தத்ரத்யைரபி முக்த்யர்த²ம் யத்யதே ஜந்மபீ⁴ருபி:4 |
 அதோ ஜ்ஞேய: ஸமாஸேந லோக: ஸர்வோ³பி து:³க²யுக்த || 9 ||
 இத³ம் மே ஸ்யாதி³த³ம் மா ஸ்யாதி³தீ³ச்சா²வ்யதி²தம் மந: |
 ஸ்வபா⁴வாத் தேந விஜ்ஞேயம் து:³க²ம் சித்தேந ஸங்க³தி: || 10 ||
 ஸுக²ம் ஸுகு³ப்தி: பரமா து:³க²ம் விஷயவேத³நம் |
 ஸுக²து:³க²ஸமாஸோ³யம் கிமந்யைர்ப³ஹுபா⁴ஷிதை: || 11 ||
 தஸ்மாத³ந்³ந்²ந்²பா⁴ந் பரீக்ஷய விஷயாந் ஸுதீ:4 |
 உத்ஸுரு³ஜேத் பரமார்தா²ர்தீ² பா³லரம்யாநஹீநிவ || 12 ||
 இத்யாதி³காநந்ததோ³ஷத்³ரு³ஷ்டயா ராக³ஸ்ய தாநவே |
 மாயாவிவேகத: ஸுத்³த⁴மாத்மாநம் சிந்தயேத் ஸதா³ || 13 ||
 இத³ம் ததி³தி நிர்³தே³ஷ்டும் கு³ருணா³பி ந ஸக்யதே |
 உதா³ஸீநஸ்யாத்மதத்த்வம் ஸ்வயமேவ ப்ரகாஸதே || 14 ||
 பு³த்³தி⁴போ³தா⁴த்மகோ பு³த்³தி⁴ஸாக்ஷி பு³த்³தே:4 பரோ விபு:4 |
 கூடஸ்தோ²ஹம் சிதா³தி³த்ய இத்யேகாக்³ரோ³நுசிந்தயேத் || 15 ||
 வ்ருத்திபோ³தோ⁴ க⁴டச்சி²த்³ரமிவ நாஸ்யல்ப ஈக்ஷயதே |

வஸ்துதோ வ்ருத்திபோ³தோ⁴ஹம் பூர்ணே வ்யோமவத³க்ஷய: || 16 ||

அந்தர்யத³ த்³ரு³ஸ்யதே ஸர்வம் தத்³பு³த்³தோ⁴ர்வ்ருத்திருச்யதே |
தேப்யோ து:கா²த்மகேப்யோ⁴ஹம் ஸாக்ஷாத் தத்³வீக்ஷிதா ப்ரு²த்²க் || 17 ||

கர்மகர்த்ரு³விரோதோ⁴ ஹி வ்ருத்த்யா வ்ருத்திப்ரகாஸநே |
வ்ருத்திதா⁴ராகஸ்பநே ச கௌ³ரவாதி³தி நிர்ஸிதம் || 18 ||

ஹர்ஷஸோகப⁴யக்ரோத⁴லோப⁴மோஹமதை³ஸ்ததா² |
த்³வேஷாபி⁴மாநகார்பண்யநித்³ராலஸ்யஸ்மராதி³பி: ⁴ || 19 ||

த⁴ர்மாத⁴ர்மைஸ்ச ஸம்பூர்ண பு³த்³தி⁴ர்து:க²மயீ து மே |
ஆத்மாநம் த³ர்ஸயத்யேவ பா⁴ஸ்கராயேவ ரோகி³ண: || 20 ||

அஹம் ஸர்வக³த்ம் ஶாந்தம் பரமாத்மக⁴நம் ஶூசி |
அசிந்த்யசிந்மாத்ரநபோ⁴ விஸ்வத³ர்பணமக்ஷயம் || 21 ||

நிரஞ்ஜநம் நிராதா⁴ரம் நிர்கு³ணம் நிருபத்³ரவம் |
நிர்விஸேஷம் ஸஜாதீயாத் ஸமஸ்தார்தா²வபா⁴ஸகம் || 22 ||

ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுமஹேஸாத்த³யா: ஸ்தா²வராந்தாஸ்ச சேதநா: |
அவைத⁴ர்மயாத்மகாபே⁴தா³த்³ஹமித்யநுசிந்தயேத் || 23 ||

அஹமந்யே ச புருஷா: ஸமசித்³வ்யோமருபிண: |
அத ஆத்மைக ஏவா⁴ஹமிதி ஶ்ருதிஷு கீ³யதே || 24 ||

இதி பர்யந் ஸ்வபோ⁴கை³ஸ்ச யோகீ³ விஸ்வம் ப்ரபூஜயேத் |
ஆத்மயோகோ³ஶ்ப்யயம் ப்ரோக்த: ஶ்ருத்யுக்த: ஸாங்க்யயோகி³நாம் || 25 ||

ஸர்வபூ⁴தஸ்த²மாத்மாநம் ஸர்வபூ⁴தாநி சாத்மநி |
ஸமம் பர்யந்நாத்மயாஜீ ஸ்வாராஜ்யமதி⁴க³ச்ச²தி || 26 ||

இத்யேவம் மநுநா⁴ஶ்ப்யாத்மயாகோ³ ஜ்ஞாநாங்க³மீரித: |
தஸ்மாத³ப⁴யதா³நேந ஸ்வபோ⁴கா³த்³யர்சநேந ச || 27 ||

ஸம்மாநயந் பூ⁴தஜாத்மாநம்நுசிந்தயேத் |
ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுஸிவாதீ³நாம் போ⁴கே³ ராக³ஸ்ச ஹீயதே || 28 ||

தேஷாம் ஸ்வஸாம்யத்³ரு³ஷ்ட்யா⁴ஶத: ஸாம்யம் யோகீ³ விசிந்தயேத் |
உத்பத்தௌ ப்ரலயே சைவ ஸர்வாவஸ்தா²ஸு ஸர்வதா³ || 29 ||

ஸர்வேஷாமேகரூபத்வம் த்³ரஷ்டு ராகா³தி³கம் குத: |
 விஷ்ணவாதீயோ மஹைஸ்வர்யம் பு⁴ஞ்ஜ நா அபி நாதீ⁴கா || 30 ||

மத்தோ⁵தோ⁵லம் ததை³ஸ்வரயரவிவேகிஜநப்ரியை: |
 கு³ணகர்மாதீ³பி:⁴ கிஞ்சிந்நி⁴க்ஷயாதீ⁴கமாத்மந: || 31 ||

தத³ர்த²ம் யததே லோகோ நாஹம் பஸ்யாமி மே⁵தி⁴கம் |
 ததா² ந்யூநம் ந பஸ்யாமி யத³திக்ரமஸங்கயா || 32 ||

தே³வா தை³த்யஜயாயேவ யதிஷ்யே தஜ்ஜயாஸயா |
 அஹம் யதா² ததை²வாந்யே ஆப்³ரஹ்மா நாரகா ஜநா: || 33 ||

த்³ரு³ஸ்யந்தே ஸ்வாத்மவத் ப்ரேம்³ண பித்ரு³ப்⁴ராத்ரு³ஸுதாதீ³வத் |
 க ஈஸ ஈஸிதவ்யோ வா க: ஸ்ரேஷ்ட:² கோ⁵த⁴மோ⁵பி வா || 34 ||

அபி⁴ந்நே பே⁴த³த்³ரு³ஷ்ட்யா ஸ்யாந்ம்ரு³த்யோர்ப⁴யமிதி ஸ்ருதி: |
 சித்³வ்யோமஸ்வேகரூபேஷு ஈஸாநீஸாதீ³ரூபக: || 35 ||

ரூபபே⁴தோ³ ஹ்யஸந் ஸர்வ: ஸ்ப²டிகே ரூபபே⁴த³வத் |
 தீ⁴யாம் ரூபை: புமாநேகோ ப³ஹுரூப இவேயதே || 36 ||

வ்ரு³கசர்மாதீ³ரூபாதீ³யைர்மாயீவ ப³ஹுரூபத்⁴ரு³க் |
 மாமாலிங்க்ய நிராகாரம் விவிதா⁴காரதா⁴ரிணீ || 37 ||

மாயைவைகா ஹி ந்ரு³த்யந்தீ மோஹயத்யகி²லா தீ⁴ய: |
 பும்ஸாம் பே⁴தோ³ பு³த்³தி⁴பே⁴தா³த்³ம்பு³பே⁴தா³த்³யதா² ரவே: || 38 ||

வ்யோம்நஸ்ச சி²த்³ரூபேண பே⁴த:³ கும்பா⁴தி³பே⁴த³: |
 அத: ஸு³தோ⁴ பு³த்³த⁴முக்த: ஸர்வதா³ ஸர்வகோ³ஸ்யய: || 39 ||

அஹமந்யே ச தத்ரா⁵ஹோ ஸத்ருமித்ராதி³தீ⁴ர்ம்ரு³ஷா |
 ப்³ரஹ்மணீஸே ஹராவிந்த்³ரே ஸர்வபூ⁴தக³ணே ததா² || 40 ||

உத்தமாத⁴மமத்⁴யத்வவிபா⁴கோ³ மாயயா ம்ரு³ஷா |
 த்ரி³கு³ணாத்மகமாயாயாஸ்த்ரைவித்³யாதா³த்மநோ⁵பி ஹி || 41 ||

உத்தமாத⁴மமத்⁴யத்வத்ரைவித்⁴யம் நைவ ஹி ஸ்வத: |
 யதா² தே³ஹே ததா²ந்யத்ர சித்ப்ரகாஸோ⁵யமவ்யய: || 42 ||

வ்யக்ததாவ்யக்ததாமாத்ரபே⁴தோ³ ஹ்யந்தரபா³ஹ்யயோ: |
 ஏவமந்யே⁵பி புருஷா ப³த்³த⁴முக்தாவிஸேஷை: || 43 ||

ஈஸாநீஸாவிஸேஷாச்ச புருஷார்தோ² ந மே⁵ஸ்த்யத: |
மஹாநித்³ரைவ மே ஸாத்⁴வீ து:³க²போ⁴க³ஹரா ப்ரியா || 44 ||

அப்ரியா மூட⁴சித்தாநாமஸாத்⁴வீ தீ⁴ஹதாத்மநாம் |
சிதா³த³ர்ஸே மயி தி⁴யோ யத்³யபி ப்ரதிபி³ம்ப³நம் || 45 ||

தத்த்வதோ ரைவ தோ³ஷாய ததா²ஸிபி த்யாஜ்யமேவ தத் |
ஸ்வபா⁴வாத்³ஸ்ய ஹேயத்வம் ஸ்வாநுபூ⁴த்யா ஹி ஸித்⁴யதி || 46 ||

யதா² கோ⁵ஸி பரஸ்யாபி வைரூப்யம் ந தி³த்³ரு³க்ஷதி |
ஸ்வாமிந்யாரோப்யாத்மதோ³ஷாந் ஸாத்⁴வீயமநுதப்யதே || 47 ||

நிர்³தோ³ஷம் ஸ்வாமிநம் த்³ரு³ஷ்ட்வா நிர்³தோ³ஷா ஸ்யாத் பதிவ்ரதா |
ஏவமஸ்யா ரூபபே⁴தே³ஸ்ப்யேகரூபோ⁵ஸ்மி ஸர்வதா³ || 48 ||

பு⁴ஞ்ஜானோ வா⁵ஸ்ப்யபு⁴ஞ்ஜாநஸ்தாம் மத³ர்தா²மநந்யகா³ம் |
யதை²கரூபதோபாதி⁴யோகா³யோக³த³ஸாஸ்வஹோ || 49 ||

ஆத³ர்ஸஸ்யாமலஸ்யைவ சிந்நபோ⁴த³ர்பணஸ்ய மே |
த்³ரு³ஸ்யபு³த்³தி⁴க³தா தோ³ஷா: ஸாக்ஷாத்³த்³ரஷ்டரி ப்ரபௌ⁴ || 50 ||

ந ஸந்தி மயி மோஹாத்³யா பா⁴ஸ்கரே பா⁴ஸ்யதோ³ஷவத் |
து:³கை²ர்³ப³த்³தா⁴ ஸ்வமாத்மாநம் த்யக்த்வா மத்³பா⁴வமாக³தா || 51 ||

முச்யதே து:³க²ப³ந்தா⁴த்³தீ⁴ர்ந மே மோக்ஷா ந ப³ந்த⁴நம் |
கூடஸ்தா²ஸங்க³சித்³வ்யோம்நி தீ⁴து:³க²ப்ரதிபி³ம்ப³நம் || 52 ||

யோ⁵ந்யோ ப³ந்தோ⁴ போ⁴க³ரூப: ஸோ⁵ஸி சித்³த³ர்³பண ம்ரு³ஷா |
ஜாக்³ரதா³தி³த்ரயாவஸ்தா²ஸாக்ஷீ தாபி⁴ர்³விவர்ஜித: || 53 ||

அஹம் பூர்ணஸ்சிதா³தி³த்ய உத³யாஸ்தவிவர்ஜித: |
த³ர்³பணே முக²வத்³விஸ்வம் மயி போ³தே⁴ ந தாத்³விகம் || 54 ||

விபு⁴த்வே ச பா³ஹ்யாந்த: ஸுஷுப்த்யாதா³வத³ர்³ஸநாத் |
மயி வா⁵ந்யத்ர வா பும்ஸி கேவலாநுப⁴வே விபௌ⁴ || 55 ||

பா⁴தி யத்தத்³விவர்த்தோ தீ⁴ப்ரதிபி³ம்பா³த்மகத்வத: |
ஸூக்தௌ ரஜதவத்³ விஸ்வமதோ மயி ந தோ³ஷக்ரு³த் || 56 ||

மர்³சௌ தோயவத் தத்³வத்³வ்யோமாதௌ³ நக³ராதி³வத் |

காலத்ரயே஽பி நாஸ்த்யேவ மயி விஸ்வம் ஸநாதநே || 57 ||

அந்யத்ராஸ்த்வத்வா மா஽ஸ்து பு³த்³யாதௌ³ மம தேந கிம் |
மயி ஸர்வம் யதா² வ்யோம்நி ஸர்வத்ராஹம் யதா² நப:⁴ || 58 ||

ந ஸர்வம் மயி ஸர்வத்ர நாஹம் சாலேபத: க²வத் |
அத ஏவாவிபா⁴கா³க்²யாபே⁴தே³நக்ஷீரநீரவத் || 59 ||

ஜ்ஞாநாத்மகமித³ம் விஸ்வம் கா³யந்தி பரமர்ஷய: |
ஜக³ந்மம மத³ர்த²த்வாந்மச்ச²ரீரஸுகா²தி³வத் || 60 ||

யத² மம ததா²ந்யேஷாம் மமைவேதி தி⁴யோ ப்⁴ரம: |
வஸ்துதஸ்து ந கஸ்யாபி கிமபி வ்யபி⁴சாரத: || 61 ||

ஸ்வாமித்வஸ்யாத்⁴ருவத்வேந பாந்த²ஸ்யாவாஸகே³ஹவத் |
ஏகம் சிந்மாத்ரமஸ்தீஹ ஸுத்³த⁴ம் ஸூந்யம் நிரஞ்ஜநம் || 62 ||

ஸூக்ஷமாத் ஸூக்ஷமதரம் தத்ர ந ஜக³ந்ந ஜக³த்க்ரியா |
த்³ரு³ஸ்யதே ஸர்வத்³ரு³ஸ்யாட்⁴யா ஸ்வஸ்வபு³த்³தி⁴பரம்பரா || 63 ||

சிந்மண்ட³லமஹாத்³ரீஸே ப்ரதிபி³ம்ப³முபாக³தா |
க்வசித்³வ்யக்தம் க்வசித் ஸூக்ஷமம் நப:⁴ ஸர்வத்ர திஷ்ட²தி || 64 ||

யதா² ததா² சிதா³காஸம் தீ⁴தே³ஸேந்யத்ர ச ஸ்தி²தம் |
சிதா³காஸமயம் விஸ்வம் யதோ஽தோ தீ⁴நிதஸ்தத: || 65 ||

ப்⁴ரமந்தீ தத்ர தத்ரைவ பா⁴ஸதே஽ரீகே க⁴டாதி³வத் |
த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ ஜந்மம்ரு³த்யு ஸுக²து:³கா²தி³ சாகி²லம் || 66 ||

ஜாக்³ரத்யபி ம்ரு³ஷா ஸ்வப்ந இவ ஜந்மாதி³கம் மம |
த்³ரு³ஸ்யயோக³வியோகா³ப்⁴யாம் சிதோ ஜந்மவிநாஸதீ:⁴ || 67 ||

அபி⁴வ்யக்த்யநபி⁴வ்யக்திதே³ஷாப்⁴யாம் ஸஸிநோ யதா² |
மஹாஸூஷுப்தௌ ப⁴வஜந்மம்ரு³த்யு-
து:³ஸ்வப்நதா⁴ரா:க்ஷணப⁴ங்கு³ரா தி⁴ய: |
பஸ்யாம்யஹம் தாபி⁴ரலிப்தருபோ
க⁴நைரூர்தைர்விக³தை ரவே: கிம் || 68 ||

இத்யேவம் ஸததம் த⁴யாயந்நேகாக்³ரமநஸா ஸுதீ:⁴ |
ஸாக்ஷாத்கரோத்யாத்மதத்த்வம் வாக³கோ³சரருபத: || 69 ||

ஸ்வரூபம் நிர்மலம் ஸாந்தம் மநஸ்த்யஜதி சேத் க்ஷணம் |
ததைவ த்³ரு³ஸ்யஸம்ஸ்காரஸேஷாத் ஸங்க்ஷுப்யதீந்த³ரியம் || 70 ||

உத்தி²தநுத்தி²தாம்ஸதத்ர இந்த³ரியாரீந் புந: புந: |
விவேகேநைவ வஜ்ரேண ஹந்யாதி³ந்த³ரோ கி³ரீநிவ || 71 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு³விரசிதே ஸாங்க்யஸாரே ராஜ்யோக³ப்ரகாரபரிச்சே²த: ³
|| * ||

அத² ஸப்தம: பரிச்சே²த: ³ |

ஏவமாத்மாநுப⁴விநோ ஜீவந்முக்தஸ்ய லக்ஷணம் |
ஸ்பஷ்டம் வக்ஷயே ப⁴வேத்³யேந ஜ்ஞாநாஜ்ஞாநபி⁴க்ஷணம் || 1 ||

ஸ்ரவணாந் மநநாத்³வா⁵பி அந்யதா²SSத்மஜ்ஞொதாப்⁴ரமாத் |
குர்யாத்³கு³ருமவித்³வாம்ஸம் ஸ்யாச்சாஜ்ஞோ ஜ்ஞாபி⁴மாந்யபி || 2 ||

நைஸ்வர்யாநாக³தஜ்ஞொத்வாதி³கம் ஜ்ஞாநஸ்ய லக்ஷணம் |
தத்³ரு³தே⁵பி ஹி கைவல்யம் யோக³பா⁴ஷ்யக்ரு³தேரிதம் || 3 ||

ஸ்ரெளதஸ்மார்தாநி வாக்யாநி ஜ்ஞாநிநோ மோக்ஷபா⁴கி³ந: |
லக்ஷகாண்யேவ விக்²யந்தே விஸ்வாஸாதிஸயாய வை || 4 ||

யத்ர ஸர்வாணி பூ⁴தாநி ஆத்மைவாபூ⁴த்³ விஜாநத: |
தத்ர கோ மோஹ: க: ஸோக ஏகத்வமநுபஸ்யத: || 5 ||

ய: ஸர்வத்ராநபி⁴ஸ்நேஹஸ்தத் தத் ப்ராப்ய ஸுபா⁴ஸுப⁴ம் |
நாபி⁴நந்தி³ந்தி ந த்³வேஷ்டி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி²தா || 6 ||

ந விஸ்மரதி ஸர்வத்ர யதா² ஸததகோ³ க³திம் |
ந விஸ்மரதி நிஸ்சேத்யம் சிந்மாத்ரம் ப்ராஜ்ஞாதீ⁴ஸ்ததா² || 7 ||

நோதே³தி நாஸ்தமாயாதி ஸுகே² து: ³கே² முக²ப்ரபா⁴ |
யதா²பூர்வஸ்தி²திர்யஸ்ய ஸ ஜீவந்முக்த உச்யதே || 8 ||

யோ ஜாக³ர்த்தி ஸுஷுப்தஸ்தோ² யஸ்ய ஜாக³ரந்ந வித்³யதே |
யஸ்ய நிர்வாஸநோ போ³த: ⁴ ஸ ஜீவந்முக்த உச்யதே || 9 ||

ராக³த்³வேஷ்டயாதீ³நாமநுரூபம் சரந்நபி |

யோ⁵நந்தர்வ்யோமவத³த்யச்ச:² ஸ ஜீவந்முத்த உச்சயதே || 10 ||

யஸ்ய நாஹங்க்ரு¹தோ பா⁴வோ பு³த்தி⁴ர்யஸ்ய ந லிப்யதே |
கூர்வதோ⁵கூர்வதோ வா⁵பி ஸ ஜீவந்முத்த உச்சயதே || 11 ||

அபி ஸீதருசாவர்கே அத்யுஷ்ணே⁵பீந்து³மண்ட³லே |
அப்யத:⁴⁴ப்ரஸவத்யக்³நௌ ஜீவந்முதோ ந சாந்யதீ:⁴ || 12 ||

சிதா³த்தமந இமா நித்யம்ப்ரஸ்பு²ரந்தீஹ ஸக்தய: |
இத்யஸ்யாஸ்சர்யஜாலேஷு நாப்யுதே³தி குதூஹலம் || 13 ||

பரவ்யஸநிநீ நா¹ வ்யக்³ரா⁵பி க்³ரு¹ஹகர்மணி |
ததே³வாஸ்வாத³யத்யந்தர்நரஸங்க³ரஸாயநம் || 14 ||

ஏவம் தத்தவே பரே ஸு³தே⁴ தீ⁴ரோ விஸ்ராந்திமாக³த: |
ததே³வாஸ்வாத³யத்யந்தர்³ஹிர்வ்யவஹரந்நபி || 15 ||

யோ நித்யமத்⁴யாத்மமயோ நித்யமந்தர்முக:² ஸுகீ² |
க³ம்⁴ரஸ்ச ப்ரஸந்நஸ்ச கி³ராவிவ மஹாஹ்ரு³:³ || 16 ||

பராநந்த³ரஸாக்ஷு³தோ⁴ ரமதே ஸ்வாத்மநா⁵⁵த்மநி |
ஸர்வகர்மபரித்யாகீ³ நித்யஹ்ரு¹ஷ்டோ நிராமய: || 17 ||

ந புண்யேந ந பாபேந நேதரேணபி லிப்யதே |
யேந கேந சிதா³ச்ச²ந்நோ யேந கேந சிதா³ஸித: || 18 ||

யத்ர க்வசந ஸாயீ ச ஸ ஸம்ராடி³வ ராஜதே |
வர்ணத⁴ர்மாஸ்ரமாசாரஸாஸ்த்ரமந்த்ரநயேப்ஸித: || 19 ||

நிர்க³ச்ச²தி ஜக³ஜ்ஜாலாத் பஞ்ஜராதி³வ கேஸரீ |
வாசாமதீதவிஷமோ விஷயாஸாத்³ரு¹ஸேக்ஷித: || 20 ||

காமப்யுக³த: ஸோபா⁴ம் ஸரதீ³வ நப⁴ஸ்தலம் |
நி:ஸ்தோத்ரோ நிர்நமஸ்கார: பூஜ்யபூஜாவிவர்ஜித: || 21 ||

ஸம்யுக்தோ வா வியுக்தோ வா ஸதா³சாரநயக்ரமை: |
ஏதாவதே³வ க²லு லிங்க³மலிங்க³மூர்த்தே:
ஸம்ஸாந்தஸம்ஸு¹திசிரப்⁴ரமநிர்வ்ரு¹த்தஸ்ய |
தத்³யஸ்ய யந்மத³நகோபவிஷாத³லோப⁴-
மோஹாபதா³மநுதி³நம் நிபுணம் தநுத்வம் || 22 ||

துர்யவிஸ்ராந்தியுத்தஸ்ய ப்ரதிதீபஸ்ய ப⁴வார்ணவாத் |

ந க்ரு³தேநாக்ரு³தேநார்தோ² ந ஸ்ருதிஸம்ரு³திவிப்⁴ரம: || 23 ||

தநும் தயஜது வா தீர்²தே² ஸ்வபசஸ்ய க்³ரு³ஹே²த²வா |

ஜ்ஞாநஸம்ப்ராப்திஸமயே முக்த ஏவாமலாஸய: || 24 ||

ந மோக்ஷா நப⁴ஸ: ப்ரு³ஷ்டே² ந பாதாலே ந பூ⁴தலே |

ஸர்வாஸாஸங்க்ஷயே சேத:க்ஷயோ மோக்ஷ இதி ஸ்ருதே: || 25 ||

ஜீவந்முத்தபத³ம் த்யக்தா ஸ்வதே³ஹே காலஸாத்க்ரு³தே |

விஸத்யதே³ஹுமுக்தத்வம் பவநோ²ஸ்பந்³தாமிவ || 26 ||

அநாப்தாகி²லஸைலாதி³ப்ரதிபி³ம்பே³ ஹி யாத்³ரு³ஸீ |

ஸ்யாத்³தீ³ர்பணே த³ர்பணதா கேவலாத்மஸ்வரூபிணீ || 27 ||

அஹம் த்வம் ஜக³தி³த்யாதெள³ ப்ரஸாந்தே த்³ரு³ஸ்யஸம்ப்⁴ரமே |

ஸ்யாத் தாத்³ரு³ஸீ கேவலதா ஸ்தி²தே த்³ரஷ்டர்யவீக்ஷணே || 28 ||

சிந்மாத்ரம் சேத்யரஹிதமநந்தமஜரம் ஸிவம் |

அநாதி³மத்⁴யநிலயம் யத³நாதி⁴ நிராமயம் || 29 ||

ந ஸூந்யம் நாபி சாகாரம் ந த்³ரு³ஸ்யம் ந ச த்³ரஸநம் |

அநாக்²யமநபி⁴வ்யக்தம் தத் கிஞ்சித்³வஸிஷ்யதே || 30 ||

இதி ஸ்ரீவிஜ்ஞாநபி⁴க்ஷு²விரசிதே ஸாங்க்²யஸாரே ஜீவந்முத்திபரமமுக்த்யோ:

பரிச்சே²த: ³ || * ||

இதி ஸாங்க்²யஸாரஸ்யோத்தரபா⁴க: ³ | ஸாங்க்²யஸாராக்²யம் ப்ரகரணம் ஸமாப்தம்

|

Encoded and proofread by Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

---

sA NkhyasAraH

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

